

Millî Korunma

Ereğli kömür havzasında iş mükellefiyetine dair karar mer'iyet mevkiine girdi

Koordinasyon heyetinin teklif ettiği kararların bazı tadillerle mer'iyete konulmaları Heyeti Vekilede kabul ve tasvib edildi

Başvekil doktor Refik Saydam

Ankara 27 (Hususi) — Ereğli kömür havzasındaki istihlalâtın artırılması için ticretli iş mükellefiyeti tesisi, Ereğli kö-

(Devamı 8 inci sayfada)

Çörçil Kamarada ifşaatta bulundu

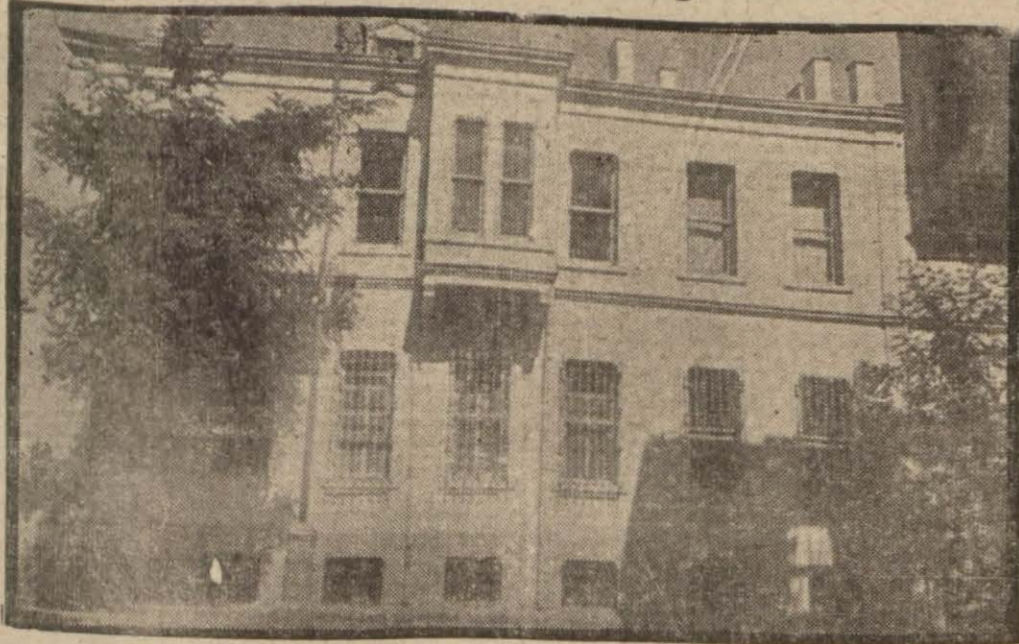
Çörçil geçen Kânunda Nelson saffi harb gemisine torpil isabet ettiğini, Almanların hâdiseden haberdar olamadıklarını ve geminin tamir edildiğini söyledi

Dün de iki Alman tahtelbahiri batırıldı ve bir Alman vapuru daha müsaacere edildi

Londra 27 (Hususi) — Bahriye nazırı Çörçil, bahriyenin yüz İngiliz lirası olarak tesbit edilen sembolik bütçe-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Bekâr amele ve esnaf için yurdlar açılacak

Esnafa iyi hayat şartları temin etme yolunda atılan ilk adım: Esnaf hastanesi (Yazısı 8 inci sayfada)

Millî Şefin teşekkürleri

Ankara 27 (A.A.) — Riyaseti - cumhur umumî kâtibliğinden: Reiscümhur İsmet İnönü, Halk-evlerinin sekizinci yıldönümü münasebetile Halkevleri ve Parti mümessillerinden aldıkları kutlama bağışlık duygularını bildiren telegraflardan çok mütehasis olarak kendilerine teşekkür ve muvaffa-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Sulh için çalışmalar

Hit'ler Cuma günü Amerika hariciye müsteşarile görüşecek

Welles Romadan ayrıldı - dan önce İngiliz, Fransız ve Alman sefirleriyle görüştü

Wellesin son bir resmi

Roma 27 (Hususi) — Amerika hariciye müsteşarı Sumner Welles, bu gece İsviçre yolu ile Berline hareket etmiştir. (Devamı 3 üncü sayfada)

İngiliz tayyareleri dün de Almanya üzerinde uçtular

Ber'ine beyannameler atıldı, bir İngiliz 2 Alman tayyaresi düştü

Londra 27 (Hususi) — İngiliz tayyareleri, son 24 saat içinde mühim hava faaliyetlerinde bulunmuşlardır. Dün gece, son beş gün zarfında dördüncü defa olmak üzere, İngiliz tayyareleri Alman arazisi üzerinde muvaffakiyetli u-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Viborgu almak için 200 bin kişi saldırıyor

Sovyetler Finlândiyada pervaneli kızaklarla da taarruza başladılar, dün 17 Sovyet tayyaresi daha düşürüldü

Amerikalı gönüllü Kızılhaç mensubları Fin yaralılarını taşıyorlar

Helsinki 27 (Finlândiya resmi tebli - taarruza devam etmiştir. Ağır zayıflığı) — Düşman Viborgun cenubundaki a - tardedilmiş ise de muharebe devam et - dalarda ve Kareli berzahının merkezine - mektedir. (Devamı 8 inci sayfada)

150.000.000 aded yeni on paralık basılıyor

Eski on paralıklar tedavülden kaldırılıyor, yeni basılacak on paralıklar bronz olacak

Halen tedavülde bulunan nikel eski bu hususta alâkadarlara icab eden emir 10 paralıklar yakında piyasadan kaldı - leri göndermiştir. rılacaktır. Maliye Vekâleti bunların ye - Yeni 10 paralıkların bir kuruluşluk - rini tutmak üzere yeniden 150 bin aded dan kolayca ayırd edilmesini temin için 10 paralık bastırmağa karar vermiş ve (Devamı 8 inci sayfada)

“Son Posta,, muharrirleri Erzincanı ikinci defa olarak ziyaret ettiler

Felâketten iki ay sonra eski Erzincan ne halde?

Hazin bir levha: Zelzelede yaralanan ve Malatya hastanesinde tedavi görüp tekrar Erzincana dönen bir vatandaş, evinin enkazı altında karısıyla çocuklarına bu enkazdan mezar yapmakla meşgul...

Adam göz yaşlarını sildikten sonra «burada beş canım öldü. Onlara hiç olmazsa bir mezar yapayım, dedim» cevabını verdi.

— 2 —

Jeoloğlar, şehrin Trabzon gösesi isti - mişler.. Erzincan askeri orta mektebinin önünden başlayan bu yol hem kışlalara, kametinde inşa edilmesini tavsiye et - (Devamı 7 nci sayfada)

Hergün

Harb karşısında
Mes'uliyet bahisleri

Ekrem Uşaklıgil

Macaristanda çalışan ecnebi gazetelere muhabirleri birliği geçenlerde Budapeştenin Panonnia otelinde senelik ziyafetini verdi. Sofranın etrafına hemen her memleketi temsil eden 40'dan fazla gazeteci toplanmıştı. Ziyafetin sonunda Macar senatosu azasından Bay Gaza Cüllö:

— Diploması ve gazetecilik mevzuu etrafında bir konferans verdi.

Bay Gaza Cüllö şimdi senato azasındadır. Eskiden diplomat olarak memleketini muhtelif toplantılarda temsil etmiş, daha eski zamanlarda da gazetecilik yapmıştır ve matbuat ile alakasını elan muhafaza etmektedir, demek ki, diploması ve gazetecilik mevzuu üzerinde söz söylemekte ciddi bir salâhiyete sahiptir.

Bay Gaza Cüllö'nün verdiği konferansın metnini okumak mümkün olmadı, fakat küçük bir hülâsasını gördüm. Şöyle demiş:

— «Vaktile hükmettikleri insanların mukadderatına hâkim olmak hakkı hükümdarlara aiddir. Şimdi roller berakis olmuştur. Bu değişimde diplomatlarla gazetecilerin hisseleri büyüktür.

«Diplomat ve gazeteci küçük, büyük, hattâ göze çarpmaz her şeyde mühimmi bulmak vazifesile mükellefdirler. Şu fark ile ki; diplomat bir hata yaparsa ondan yalnız kendi hükümeti haberdar olur, neticesi ile karışılacak ise. Halbuki «gaf»ı ve gazetecisi her şeyde şahsan kendisi ve gazetesi çeker. Diğer taraftan gazeteci ağır bir yük altında bulundugu için kendisini lâzım olduğu kadar cahızlamaya, ara sıra da dinlenmeğe vakit bulamaz. Vücudu daimi bir humma içindedir. Sonsuz bir kararsızlık içinde yaşar, çünkü âkibeti yanlış bir adıma, bir hataya bakar. Buna mukabil başka bakımlardan vazifesi diplomatından daha asıldır, zira onun aksine loarak memleket yıkmaz, memleket yapmaz, fakat ruha hitab eder, eseri ebedidir.»

★

Bay Gaza Cüllö diplomatı ve gazeteciği görmek istediği rolde tavsif etmiştir. Bu rol; diplomatın ve gazetecinin evvelâ mensub olduğu memleketle, sonra da o memleketin hududlarını aşarak bütün beşeriyete fayda vermek için yapılması icab eden hizmetin rolüdür. Fakat bu rol bu şekilde yapılmış mıdır, yapılmamış mıdır, bu tamamen ayrı bir meseledir. Tetkike değer bir meseledir. Bu tetkik şimdi yapılamaz, elde bulunan vesail kat'i bir fikir edinmeğe müsaid değildir. İncelemenin sırası sonra, muharebenin bitmesinden sonra gelecektir. Fakat şimdiden bahis üzerinde düşünmek, düşünme imkânını veren bazı vesikaları gözden geçirmek mümkündür.

Bu vesikaları muharebenin illerinden sonra Almanyada, Fransada, İngilterede neşredilmiş olan renk renk kitaplarda buluyoruz. Bu kitablari okuduktan sonra gözlerimizin önünde canlanan ilk levha şudur:

1918 sulhünden sonra diplomat Brian - Stezman devrinin birkaç simasını istisna ederseniz hep marazi bir şüphe içinde yaşadılar.

Atatürk, İsmet'inönü, Venizelos bu karanlı devrin tarihinde hakikati hayale tercih etmiş, bu hareketlerinin de mukâfatını görmüş üç baştan ibaret tek saf olarak kalacaklardır. Bu tek safın haricinde büyük kütleleri sevkedilen âmil sadece hırs, şüphe ve korkudan ibarettir.

Bir taraf yükselmek istiyordu, yükseldikçe kendisini daha büyük bir hırsın eşliğinde buluyordu.

Öbür taraf ise karşının kuvvetlenmesinde kendisi için tehlike seziyordu. Sezdiği tehlikeden korkuyordu, daimi bir şüphe içindeydi.

Renk renk kitabların ihtiva ettiği binlerce vesikayı dikkatle okuyunuz. Anlattıkları günlük hâdiselerden sonra sıra hükme vardığı zaman yazan diplomatın kaleminden zehir dam'asının akmış olduğunu görürsünüz, zehir damla damla birikerek bir göl oldu, gölün tahavvül etti ve işte şimdi yalnız alâkadarları değil, belki bütün dünyayı tehdit eden bir yangının karşısındayız.

Harbin ilânından çok evvel tehlikeyi sezmiş, bir anlaşma zemini hazırlamaya

Resimli Makale:

Harb ve sulh

Sulh ve sükûn milletlere saadet verir, ferdlere ise rahavete alışır.

Harb beşeriyet için bir felâkettir. Fakat ferd için karakterini ölçecek bir mehenk taşı teşkil eder.

SÖZ ARASINDA

Dünyanın en küçük
Pipadesi olan
Bir aylık bebek

Amerika Bal timore eyaletinde doğan bu bir aylık bebek, gayet küçük bir yardımcıdır. Resimde gördüğümüz gibi mükemmel bir surette yürümektedir. Kendisine «dünyanın en küçük pipadesi» ismini veren Amerikalılar, onun istikbalde dünya yürüyüş şampiyonu olacağını umuyorlar.

çalışmış olanlar da yok değildir. Fakat o kadar az ki, sesleri hattâ işitilmemiştir, bile.

★

Gazeteciye gelince: Onu da yıkmak değil, yapmak rolünde gene o Brian - Stezman devrinde görüyoruz. Fransız ve Alman muhariblerinin karşılıklı yazı-yarışmaları arasında söylenmiş olan nutukla, Fransız ve Alman gazetecilerinin yapmış oldukları karşılıklı reportajlar, İngilterenin belli başlı gazetelerinde çıkmış olan Almanya lehinde yazılar hep o devrin mahsulüdür. Fakat sonra hava tedricen değişti ve gazete hududun bataryalarından evvel ateş püskürtmeye başladı.

★

Bugün muharebeye girmiş olan devletlerde diplomat ve gazeteci ateş püskürürlerse haklıdır, iç memleketle karşı olduğu gibi dış memleketle karşı da cepheyle tutulma vazifesindedirler. Muhtemel bir anlaşmaya kapıyı tamamen kapayacak dereceye gitmemek şartı bu, nihayet vazifeleridir. Fakat ceyreyanın diplomatlarda değil, gazetecide muharib devlet sınırını aşarak bitaraf devlet matbuatına da sirayet etmek istidatını almakta olduğunu görüyoruz.

Bu, öyle bir tehlikedir ki, büyüye büyüye, dalgalara dalgaana gazetecinin mensub olduğu memlekette harb havası

(Devamı 9 uncu sayfa)

Hergün bir fıkra

Traşım mesai
zamanında uzuyor

Bir müdür, memurlardan birini mesai saati zamanında berberde traş olurken görmüştü. Vazifesi başına geldiği zaman memuru çağırttı:

— Sizi, dedi, saati mesai zamanında berberde traş olurken gördüm. İnkâr etmeyiniz.

Memur cevap verdi:

— İnkâr edecek değilim, hakikaten mesai zamanında berbere gitmiş traş olmuştum. Fakat şu da var ki, traşım da mesai zamanında uzuyor. Bunun için ben ağzıma açıp bir şey söylüyor muyum?

İngiliz balet âlemi
heyecanda

İngiliz balet âlemi birkaç zandanberi heyecanlı tezahürlere sahne olmaktadır. Birçok müzikhollerde, kabare ve hafif tiyatrolarda çıplak ve yarı çıplak numara yapmaya mecbur olan dansözler bundan böyle daha kapalı giydirilerek banıştırılmaları istenmektedirler. Bunun için aralarında yalnız gazetecileri alarak gizli bir miting yapmışlar ve davalarının efkârı umumiye arz edilmesini istemişlerdir. İngiliz balet dansözlerinin gizli toplantılarının sebebi patronlarından korkmalarıdır. İsimleri ifşa edilecek olursa işlerinden olacaklarını bilirler. Bu sebeple hüviyetlerini meydana vurmada davalarını müdafaya çalışmaktadırlar. Bunların bir derdi de ücret meselesidir. Dansözler ücretlerini de arttırmalarını istiyorlar. Şayed aldıkları para arttırılacak olursa, birçoklarının kendilerini yalnız mesleklerine vereceklerini ve dışarıda şu veya bu şekilde para kazanmaya kalkışmayacaklarını iddia etmektedirler. Şimdi, bu meselede hakem İngiliz efkârı umumiyesidir. Bakalım kararını nasıl verecektir?

Milyoner sanılan bir
İngiliz meteliksiz
Olarak öldü

Yüz binlerce lirası olduğu sanılan, hatta milyonierliğinden bile şüphe edilmiyen Londralı bir emlak taciri, meteliksiz denecek bir halde ölmüş, ve arkasında müşterilerine 250 bin ve vergi dairelerine de 300 bin İngiliz lirası borç bırakmıştır.

Tacir Filips, vaktile yalnız bir işte bir günde 60 bin İngiliz lirası kazanmış, dairesinin tefrisine 1000 İngiliz lirası ve bir otelde de müşterilerine dağıttığı hediyelere dört bin İngiliz lirası harcamıştı.

Seyyar deniz atelyeleri

İngiliz harb gemilerinin hepsinde seyyar tamir atelyelerinin mükemmeliyeti son derece vardırılmıştır. En ağır ve mühim tamirlerin en seri bir surette icrası prensip itihaz edilmiştir.

Montevideo harbinde ağır yaralar almış olan Ajax kruvazörü iki saat sonra yaralarını tamir eylemeğe muvaffak olmuştu. Etseterin yaraları da ağırdı. Taretlerinden ikisi hasara uğramıştı. Bu dolay tamiratı süratle başarıldığından dolayı tamir zabiti nisân almıştı.

İtalyada evlenme rekorları

Evlenmelerin en çok kaydedildiği memleketlerin biri de İtalyadır.

1939 senesinin ilk on bir ayı içinde İtalyanın 94 vilâyetinde tesbit edilen evlenmelerin yekünü 273.515 idi.

Vilâyetler içinde başda gelen Venezia idi. Burada birinde 8,5 nisbeti elde edilmiştir. Bununla beraber İtalyadaki evlenmeler 1938 senesinden azdır.

İSTER INAN, İSTER INANMAI

Bir gazete İskandinav devletlerinin Kopenhagda akdettikleri konferans münasebetile küçük devletlerin bu muharebede uğradıkları vapur zayıyatının listesini neşretmiş:

Norveç	: 91.000 ton
İsveç	: 67.000 »
Yunanistan	: 61.000 »
Hollanda	: 58.000 »
Danimarka	: 52.000 »
İtalya	: 20.000 »
Japonya	: 12.000 »

Gemi kaybettiler, demiş, fıkrasının başına «Zavallı bitaraf» başlığını koymuş, her batan vapur şu kadar ser-

maye, şu kadar da can kaybını ifade eder. Kendilerinin hiç bir sun'u ve taksirleri olmadığı halde bu kadar kayıba uğrayan bitaraf devletlerin vaziyetleri refikimizin söylediği gibi gerçekten bir zavallılıktır, fakat öbür taraftan sermaye kaybı her zaman telâfi edilebilir, can ziyayı ise nihayet devlet başına üstüste 50 kişiyi bulmaz, fakat bir de bu bitaraf devletlerin bir tecavüze uğramış, yahud da bir harbe sürülmüş olsalardı bu dakikaya kadar uğramış olabilecekleri kaybın azametini düşününüz, binaenaleyh bütün bu vapur ve can zayıyatına bu dakikaya kadar olan müddet için biz bitarafa mes'ul sıfatının daha yakışacağına inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

İSTER INAN, İSTER INANMAI

Hususi liselerin
resmileştirilmesi
düşünüyor

Hususi liselerin teftiş edilmesi için Maarif Vekâleti tarafından seçilmiş olan müfettişler komisyonunun bugünlerde şehrimize gelmesi beklenmektedir.

Bu komisyonun hususi liselerde yapacağı teftişlerde takib edeceği hattı harrek çok mühim görüldüğünden Maarif Vekâleti Hasan Âli Yücelin bizzat bu işle alâkadar olarak orta tedrisat müdürlüğü vasıtasile bazı direktifler verdiği öğretilmiştir.

Diğer taraftan bazı alâkadarlar arasında şayi olan haberlere göre; Maarif Vekâleti hususi liseleri resmi liselere kalbetmek tasavvurundadır.

Bu tasavvurun kuvvede fiile geçirilmesi bir zaman meselesi olduğundan Maarif Vekâleti hususi liselerin vaziyetlerini çok esaslı bir şekilde tetkik ve teftiş etmeği lüzumlu görmüştür.

Bütün bu tetkikleri icab ettiren sebeplerin başında bir müddet evvel kapatılmış olan Okullar Güneşi ile ondan evvel kapatılmış olan Bakırköy Bezezyan-hususî lisesinde görülen bazı uygunsuz hareketlerdir. Bununla beraber İstiklâl, Boğaziçi, Şişli Terakki gibi hususi liselerin de resmi liseler yanında gerek tedrisat, gerekse inzibat noktasında yer alacak kadar mükemmel bulunduğu alâkadarların dikkat nazarından uzak kaçmamaktadır.

Bu itibarla hususi liselerin içerisinde bir kısmının memleket maarifine hakikaten faydalı hizmetler yapmakta bulunduğu da alâkadarlarca teslim edilmektedir.

Pek yakında teftişlere başlanacak olan hususi liselerin hakiki vaziyeti, bu hususta bu işe tavfiz edilmiş olan komisyonun vereceği rapordan sonra anlaşılacaktır.

İstanbulda yeniden 75
mekteb binası yapılacak!

Şehrimizde ilk mekteb çağında bulunan mektebsiz çocukların gittikçe artmakta bulunduğunu gözönünde tutan Maarif Vekâleti, İstanbul maarif müdürlüğüne bu hususta şimdiye kadar yapılmış olan etüdleri gösterir raporların acilen gönderilmesini istemiştir.

Maarif müdürlüğü tarafından hazırlanan bu raporlarda çocukların mektebe devam edememe sebeplerinden birisinin de İstanbuldaki ilk mekteb kadrosunun ihtiyacı karşılayacak nisbette olmadığı mevzuubahs edilmektedir.

Bu itibarla maarif müdürlüğü evvelce hazırlanan projeye göre yeniden açılması kararlaştırılan 75 mektebin bir an evvel açılmasını istemektedir.

Hazırlanan bu projeye göre; Eyüb mntakasında 7, Eminönünde 13, Fatih'te 26, Beşiktaşta 10, Beyoğlunda 19 mekteb açılacaktır.

Bu proje Maarif Vekâleti tarafından tasdik ve kabul olunmuştur. Ve ayrıca İstanbul şehir plânında mekteblerin yerleri de tesbit olunmuştur.

Maarif müdürlüğü yeniden açılması kararlaştırılan bu 75 mektebden en evvel açılması lâzım gelenlerin ayrıca bir listisini hazırlayarak Maarif Vekâletine bildirecektir.

Öğrenildiğine göre; önümüzdeki tedris senesinde açılması zaruri görülen ilk mekteblerin miktarı 15 tir.

Bunlardan Eyüb mntakası için 3, Eminönü için 5, Fatih için 4, Beyoğlu için de 3 mekteb tesisi istenilecektir.

İstanbuldaki mektebsiz çocukların bu mektebler tesis edilmedikçe okutulmasına maddeten imkân görülmemektedir.

TAKVİM

ŞUBAT											
Kumi sen		28		Arabi sen							
1365		Resmi sen		1359							
Şubat		1940		Kasım							
15				118							
ÇARŞAMBA											
GÜNEŞ						İMSAN					
S.	D.	Muharrem				S.	D.				
6	37	19				5	01				
12	40					11	01				
Oğul		İkindi		Akşam		Yata					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.				
E.	12	26	15	38	17	57	19				
V.	6	89	9	35	12	1	81				

TEL GRAF HABERLERİ

Romanyadan Almanyaya gönderilen gıda maddeleri Polonyada yağma edilmiş

Bükreş 27 (A.A.) — Alman demiryolları umumî müdürlüğü, Romanya demiryolları umumî müdürlüğünden Flensburg - Bordeburg - İnder ve Warnemünde yolile İskandinavya ve Baltık memleketlerine yapılmakta olan her türlü emtia nakliyatının 27 Şubat tarihinden itibaren tatil edilmesi için icab eden tedbirlerin alınmasını talep etmiştir. Yolda bulunan bütün nakliye gemileri derhal tevkif edilecek ve bu mallara hükümet memurları tarafından vaziyet edilecek ve bu memurlar, bu malların başka tarafla sevkî imkânlarını araştıracağız.

Cernauti'den alınan haberlere göre Romanyadan Almanyaya Rus işgali altın-

daki Polonya arazisinden sevkolunan malların nakliyatı yeniden haleldar olmuştur. Çünkü Sovyet Rusya-Romanya hududunda kâin Orasen'i'den Polonya tarafına transit olarak sevkolunan et vesaire gibi gıda maddeleri yağma edilmiştir.

Berlinden Bukovina ve Besarabyaya ihracat tacirlerine gönderilen telgrafnamelerde bundan böyle gıda maddelerini hâmil vagonların Polonya arazisinden geçmemesi ve Macaristan yolile sevk edilmesi talep olunmaktadır.

Bu yeni hâdisenin Almanyada büyük bir memnuniyetsizlik tevliid etmiş olduğu beyan edilmektedir.

Vapurlarımızın yabancı sulara sefer yapmaları menedildi

Ankara 28 (Telefonla) — Türk vapurlarının bundan sonra ecnebi sularına sefer yapmalarının menedilmesine karar verilmiştir. Yola çıkmış bulunanlar, geri döneceklerdir. Karar bütün vapurlarımıza şamdır. Vapurlarımızdan ecnebi limanlara gitmek mecburiyetinde olanlar, ancak teşkil edilen yeni komisyondan müsaade almak suretile bu seferi yapabileceklerdir.

Fransada propaganda nezareti ihdas ediliyor

Paris 27 — Meb'usan meclisinde, sansür istizahlarının müzakeresi sonunda Daladye beyanatta bulunarak siyasî fikirlerin matbuatta tamamilen serbest olarak çıkması için sansür müdürlüğüne derhal emir vereceğini söylemiş ve yakında bir propaganda nezaretinin ihdas edileceğini bildirmiştir.

"Gencin, gence karşı mücadelesi,"

Lord Halifaks dün Oksfordda bir nutuk söyledi

Londra 27 (Hususî) — Hariciye nazırı Lord Halifaks Oksfordda bir nutuk söyleyerek, bugünkü harbin sebeplerini tahlil etmiş ve tekrar İngilterenin harb gayerini anlattıktan sonra, demiştir ki: — Bugün yapılmakta olan hakikî mücadele, eski ile yeni arasında değildir. Bu mücadele, gencin gence karşı açmış olduğu mücadeledir.

Bugünkü harbin neticesi, muasır medeniyet üzerinde şiddetle hissedilecektir. İstikbalî gençliği boğmak isteyen güçünlerin ellerine bırakmamalıyız.

Ortaya atılan bir habere göre bir deniz muharebesi olmuş

Londra 27 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Almanlar Petsamo açıklarında cereyan eden bir deniz muharebesi esnasında iki Alman gemisinin battığı hakkında ortaya bir haber çıkmışlardır. İngiliz deniz makamları bu haberin İngiliz gemilerinin mevkiî hakkında malûmat istihali maksadile yayıldığı kanaatindedirler. Bahriye nezareti Almanyanın bu merakını tatmin niyetinde değildir.

Oslo 27 (A.A.) — Şimal kutbu sularında İngiliz harb gemileriyle Alman harb gemileri arasında bir muharebe vukua gelmiş olduğuna dair ortada dolaşmakta olan şayialar, iyi malûmat almakta olan mehafil tarafından kat'î surette tezkib edilmektedir.

Bu mehafil, Norveçin şimal sahilleri açıklarında hiç bir bahri muharebe vukua gelmemiş olduğunu beyan etmektedirler.

Almanyada 100 kişi idama mahkûm olmuş

Kopenhag 27 (A.A.) — National Tidende gazetesinin Berlin muhabetine göre, yeni Alman kanununun tatbikindenberi Almanyada karahlıkla hırsızlık, kasden yangın çıkarma ve sabotaj suçlarından dolayı 100 kişi idama mahkûm edilmiştir.

Maarif tayinleri

Ankara 27 (Hususî) — 2 nci umumî müfettişlik maarif başmüsavirliğine Bursa Maarif müdürü Faik Erdem tayin edilmiştir. Erzincan maarif müdürü Bedri Ahışkalı Kocaali Maarif müdürlüğüne, Kocaali maarif müdürü Kemal Ermat Kayseri müdürlüğüne, Kayseri maarif müdürü Turgud Tarhan Gaziantep müdürlüğüne naklen tayin edilmişlerdir.

Millî Şefin teşekkürleri

(Baştarafı 1 inci sayfada) kıyet temennilerinin iblâğına Anadolu ajansını memur etmiştir.

Millî Şefin İzmirlilere iltifatları

Ankara 27 (Hususî) — Şehrimizde bulunan İzmir belediye reisi ve vilâyet meclisi azalarından mürekkep heyet, dün akşam Reiscümhur İsmet İnönü tarafından kabul edilmişler ve iltifat görerek yemeğe alakonulmuşlardır.

Belediye reisi ve heyet, muhtelif vekâletlerle temaslarına devam etmektedirler.

Sulh için çalışmalar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Welles bugün öğle üzeri Amerika seferinde şerefine verilen ziyafette hazır bulunmuştur. Müsteşar ziyafetten evvel İngiliz büyük elçisi Sir Percy Lorraine ve ziyafeti müteakib de Fransız büyük elçisi Poncet ile hususî surette yarımşar saat görüşmüştür.

Alman büyük elçisi von Mackenzen ise, Welles şerefine bir çay ziyafeti vermiştir. Gece, Zürihe hareket etmiş olan Welles, burada Amerika büyük elçisine bir gün misafir kaldıktan sonra, Perşembe günü Ştuttgart yolu ile Berline gidecektir.

Wells'in beyanati

Sumner Welles bu sabah Romadaki Amerikan gazetecilerin kabul etmiştir. Welles, muhaseminatı tatili hakkında müzakereler cereyan edip etmiyeceği sualine menfi cevap vermiştir.

Welles, Mussolini ve Ciano ile yaptığı görüşmelerden ve İtalyada kendisine gösterilen güzel muameleden çok memnun olduğunu bildirmiş ve mülâkatın kendi vazifesi için çok faydalı olduğunu ilâve etmiştir.

Welles, Berlin, Paris ve Londra'yı ziyaretten sonra Amerikaya dönmeden Mussolini ile tekrar mülâki olması muhtemel olduğunu ihsas eylemiştir.

Roma ümidvar

Roma 27 (A.A.) — Royter: Roma siyasî mahfelleri, Wellesin bu ziyaretinin müsbet neticeler vereceği ümidinin yerinde olduğu fikrinde dirler.

Cuma günü Berline

Berlin 27 (Hususî) — Amerika hari-ciyeye müsteşarı Wellesin Cuma günü Berline muvasalatı beklenmektedir.

Hitler tarafından kabul edilecek olan Welles, öğle yemeğini de Führer ile birlikte yiyecektir.

Welles ayrıca Göring ve Ribbentrop ile de görüşecektir.

Roma 27 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin Roma muhabiri, Wellesin İtalyayı ziyareti münasebetile Vaşington ile Roma arasındaki iyi münasebetlerin bir nişanesi olmak üzere Amerikanın He-

Siyaset ALEMİNDE

Fin mücadelesinin ehemmiyeti

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Finlandiya vaziyetinin yardımısızlık yüzünden hergün bir parça daha fenaya gitmekte olduğunu, bu sütunlarda defaatla işaret etmişim. Bu, bir kehanet değildi. Ahvalın seyirinden hasıl olmuş gayet sarılı bir intuba idi. Kaldı ki Finlerin bilizat kendileri dahi bu lüzum ve zarureti saklamıyor, âcili bir yardım yapılmadığı takdirde mukavemetlerinin nihayet birkaç ay devam edebileceğini söylüyorlardı. Gayet ağır şartlar içinde, ezici bir sayı tefevvukuna karşı mücadele etmek mecburiyetinde kalan bu küçük milletin istidatından müteessir olmamak mümkün değildi. Nitekim, bu fer-yad birçok memleketlerde aksi sada bulur gibi oldu. Tâ Amerika ve Kanadalardan tayyareciler yola çıktılar. Uzaktan yakından gözüllü ve mühimmat sevkiyatının başlamış veya başlamak üzere bulunduğunu bildiren haber sağnakları sağa sola yağmaya başladı. Hergün, bu cepheye bir kalkınma ve ehemmiyetli bir doğrulma hâdisesinin vukubulabileceğini sanıyor ve hep onu bekliyor. Fakat bir müddet sonra gördük ki ahval bunun aksidir. Fin cephesinin mücadelesinde istinas peyda etmek imkânını bu, lan ve artık Fin müdafilerle müsavi dövüş seviyesine gelen Kızıl ordu, sayı tefevvükü bakımından ağır basmaya başladı. Bu, yetişmiyormuş gibi Finlerde üstelik bir az malzeme fıkdanı başgösterdi. Evveleri, Finlandiyaya herşeyden evvel askerce yardım yapılması iltizam olunuyor ve en büyük noksan, bu cihetten görülüyordu. Meğer birca-re Finlerin top ve tüfek mermileri de kâfi derecede mevcut bulunmuyormuş. Londra'daki Fin siyasî mümessillüğünün bütün me-deni cihana karşı yükselttiği buna dair o-lan itablı hitabından, ben, şahsan kızardım. Hani Finlandiyaya gönderildiği söylenen tayyareler, toplar, tüfekler nerede?

Karelya berzahında geri geri gitmeye mecbur olan ve bu gidışın bir facia ile nihayet bulabileceğini hissedilen Finler, şimdî son bir defa daha avazelerini yükseltiyor ve yardım istiyorlar. Bütün vadî vâdilere rağmen şayet bu yardım yapılmaz veya zamanında yetmezse, bu hal, dünya efkârı umumiyesinde gayet hazin bir ukde hasıl edecektir. Fin mücadelesi, tali bir cepheye karşılaşmış kuvvetlerin tabiye bakımından girişlikleri bir askerlik şartı mahiyetinde değil-dir. Orada, bir milletin hayatı mevzuubahstir ve büyük bir davanın hesabı görülmektedir. Bunu böyle anlamamak, esas davayı kaybetmek kadar mühimdir. Çünkü için bir parça da umumî itimad ile alakası vardır.

Selim Ragıp Emeç

beş imparatorluğunu hukukan tanımağa tacil etmesinin muhtemel bulunduğunu istihbaratına atfen beyan etmektedir.

Diğer taraftan News Chronicle'in Roma muhabiri, şu haberi veriyor:

İyi malûmat almakta olan mehafil den verilen haberlere göre Hitlerin Wellcse bir «sulh plânı» tevdi etmesi muhtemel-dir. Bu plân mucibince ufak bir Polonya vücuda getirilecek, Bohemya ve Moravyaya muhtariyet verilecek, iptidaf maddeler ve müstemlekeler Almanyaya için nisbet dairesinde tevzi olunacak ve teslihat tahdid edilecektir.

Çörçil Kamarada ifşaatta bulundu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Nazır, harbin ilk 4 ay içinde en az 35 Alman denizaltısının yani Alman denizaltı mevcudünün yarısının batırılmış olduğunu söylemiş ve bu aynı müddet içinde Almanyanın ondan fazla denizaltıyı hizmete koyabilmiş olduğunu hiç zannetmediğini ilâve etmiştir.

Çörçil, magnetik mayneler karşı ciddi tedbirler alınarak, bu tehlikenin izale edildiğini söyledikten ve Almanların, silâhsız gemilere karşı yaptıkları gayri insanî mücadeleyi tebarüz ettirdikten sonra, demiştir ki: — Deniz kuvvetlerimize karşı Almanların daha şiddetli hücumlarında bu lunmalarını bekleyebiliriz. Maahaza, denizlerdeki hâkimiyetimizi sarsmak için yapılacak her teşebbüsü ezeceğiz.

Alman tahtelbahirlerine karşı koy-mak üzere biz de yeni sistem gemilerin insasına başlamış bulunuyoruz. Hatib, bilâhare İngiliz ve Alman donanmalarını mukavese ederek, Almanların açık denizde herhangi bir muharebeye tutusmaktan korktuklarını ve bu vaziyetin böylece devam edeceğini söylemiş, Almanların inşa etmekte oldukları iki yeni saffiharb gemisine mukabil, İngilterenin beş tane inşa ettiğini bildirmiştir.

Çörçil, bu arada, şimdye kadar gizli tutulan bir hadiseyi de ifşa ederek geçen Kânunuevvelde «Nelson» İngiliz saffiharb gemisinin bir torpil neti-cesinde hasara uğradığını, fakat Almanların dahi bundan haberdar olmadıklarını, söylemiş ve şimdî, gemideki tamiratın tamamlanmış olduğunu ilâve etmiştir.

Çörçil müteakiben bitaraflara hitab ederek şöyle demiştir: Bitaraflar, kendilerine vazifelerini

gösterdiğim zaman, yüzlerce vapurları batırıldığı ve binlerce kendi denizcilerinin öldürüldüğü zamandan ziyade müşkülât çıkarıyorlar. Binaenaleyh İngiliz hükümetinin bütün bunlardan usanmaya başlamış olmasına hayret etmek lâzımdır. Bizzat ben de artık bıkmaya başladım. Şunu tereddüdsüz olarak kaydedeyim ki, bitaraflara aîd mukavelelerin tefsirinde bizim rehberimiz hukukî ukalalık değil, insanî mütealemler hâkim olmalıdır.

Nazırın bu sözleri fevkalâde alkışlanmıştır.

Londra 27 (Hususî) — «Vahihî» isimindeki 5000 tonluk Alman gemisi, bugün İngiliz harb gemileri tarafından yakalanarak, bir İngiliz limanına getirilmiştir.

Şimdye kadar yakalanan Alman gemilerinin sayısı, bu suretle 25 e balığ olmuştur. Bunların umum hacmi yüz bin tona yakındır.

Yakalanmamak için kendi kendilerini batıran Alman gemilerinin sayısı ise 29 ve umumî hacimleri de 153 bin tondur.

Diğer taraftan Fransız «Simoun» torpidosu da bugün bir Alman denizaltısını batırmıştır.

İkinci bir Alman denizaltısının da, bir Norveç gemisine müsademesi neticesinde periskopu harab olmuş ve bilâhare bu denizaltıdan eser görülmemiştir.

Hariciye Başhukuk müşaviri vefat etti

Ankara 27 (Hususî) — Hariciye Vekâleti başhukuk müşaviri büyük elçi Ziya Kızıltan dün akşam kalb rahatsızlığından vefat etmiştir. Cenazesi yarın merasimle kaldırılacaktır.

Sabaktan Sabaha

Ceza kanunu

Elimizdeki ceza kanununun cemiyet nizamı hesabına kâfi bir adalet düsturu olduğunu iddia edemeyiz. Şunun için iddia edemeyiz ki bu kanun içtimai salâh ve terbiyeyi temin etmekten uzaktır. Adalet cihazi ne kadar seri ve muntazam işlerse işlesin cürme nazaran cezanın hafif kalması binnefis adaletin azametle tecellisine mânidir. Normal zamanlarda cinayet vak'alarının artması sadece cürme ceza arasında mücrim lehine olan farktan ileri gelir. Kanun vaz'ları faziletli insanlardır. Onlar cemiyetin umumî nizam ve asayişini değil ferdlerin huzur ve sukûnetini düşünürler. Bunun için de koydukları kanunlar daima ferdî himaye eder. Faraza adam öldürenlerin idam cezasına çarpılmaları ancak bütün cürüm unsurlarının birleşmesine, kasdi cürminin tahakkuk etmesine bağlıdır. Halbuki cinayet vak'alarında bu unsurları bulmak çok güçtür. Hiçbir mücrim, sebepsiz adam öldürdüğünü itiraf etmediği gibi hiçbir cinayet de sebepsiz işlenmez. En azlı katil bütün cürüm unsurları aleyhinde olduğu halde: «— Bana küfür etti de onun için öldürdüm!» dediği anda kanunun tarifine dahil esbabı mu-haffefe kendini gösterir ve «fabrik» kaydı mücrimin boynuna ip yerine tahliye simidi geçirir. Kanun vaz'larının sadece ilim ve fazilet sahibi muhterem insanlar olması ölüme sebep olan ölüme mahkûm etmek gibi bir yerine iki canını gitmesine mânidir. Fakat kanunların bir de içtimai nizamı koruma cephesi vardı ki bunu ancak rejim müessesileri düşünebilirler. Onlar için ferd yoktur, cemiyet vardır. Kanun ancak cemiyetin umumî sukûn ve emniyetini tesis edecek vâstıdır. Fena itiyadları kökünden koparıp atacak, kanlı hâdiselere nihayet verecek bir silâhtır. İktisad, ticaret ve kültür davalarını devletçi zihniyeti, le ve yeni metodlarla kalıb haline getiren yeni rejimler için kütlenin ahlakî ve içtimai kuvvâtını tam bir nizam ve intizam bağlamak zarurî olduğuna göre bu kıvamı temin edecek kanunların da o metotla tanzimi iktiza eder. Ferd ve cemiyet nazariyesi kuru bir iddia değildir. Tatbik sahasına gelince ameli tarafları aydınlanır. Millî bütünleşme ana vasfı millî şuur ve millî sevgi olduğuna göre bu vâhdeti temin edecek kanunî şartların da ferd değil cemiyet metodile tesis edilmesi lâzımdır. Adilceçilerimizin bu noktadaki kanaatlerini izhar etmeleri zamanı da gelmiştir zannedirim.

Buhsan Cahid

Şehir Haberleri

Bulgaristanın Ankara büyük elçisi dün geldi

Tahsilini Galatasarayda yapmış olan elçi : "Yurdunuzda dostluğumuzun takviyesine bütün kuvvetimle çalışacağım", dedi

Bulgar büyük elçisi Sirkeci istasyonunda kendisini karşılayanlar arasında

Komşu Bulgaristanın Ankara büyük elçiliğine tayin olunan B. Sava Kirof dün sabahki ekspresle zehrimize gelmiştir.

Sefir Sirkeci garında Bulgar konso - losluğu erkânı, dostları ve gazeteciler tarafından karşılanmıştır. Sava Kirof kendisi'ne görüşen gazetecilere:

« Seyahatim çok iyi geçti. Türkiye'ye tayin edildiğime fevkalâde memnunum. Bu benim için bir ıftihar vesilesi teşkil eder. Çünkü lise tahsilimi 27 sene evvel İstanbulda Galatasarayda yapmışım» demıştır.

Bir muharririmizin, Balkan antantı konseyi tarafından son defa verilen iktisadi mahiyetteki kararların dost Bulgaristanda ne şekilde karşılandığı sualine değerli diplomat:

Ayancık sahillerinde serseri bir mayn

Ayancık limanından mıntaka liman reisiğine gelen bir habere göre, evvelki gün Ayancık sahillerinde serseri bir mayn görülmüş ve yakalanarak muhafaza altına alınmıştır.

Şehir İşleri :

Vali, İstinye - Bebek yolunu teftiş etti

Vali, dün İstinye ile Bebek arasında ya - pılan yolun inşaatını teftiş etmiştir.

Sinemacılar Ankara'ya bir heyet gönderiyorlar

Belediyenin sinema biletleri ücretlerinde yaptığı tanzimat sinemacıları memnun etmediği için aralarında bir heyet seçerek An - karaya göndermeğe karar vermişlerdir.

Yeni tanzimatın tatbikına dün başlanacak - ta, biletler hazırlanmadığı için bu müddet beş gün uzatılmıştır.

Dört fen memuru belediye teftiş heyetine verildi

Üsküdar belediye fen memuru Hulûsi, E. minönü fen memuru Necati ve Sezal, Kadı - köy fen memuru Kâmil yapı ve yollar ka - nununa aykırı inşaat yapanlara muşama - ha gösterdikleri iddiasıyla teftiş heyetine verilmişlerdir.

Belediye reis muavininin teftişleri

Belediye reis muavini Lâtfi Aksoy dün bazı teftişler yapmış, mezarlıkları gözetim geçirmiş, Kabataş vapur iskelesi meydanı - nın tevsi ameliyesiyle meşgul olmuştur.

Vilâyetçe:

Alman Başkonsolosu Valiyi ziyaret etti

Şehrimizdeki Alman başkonsolosu dün İ - stambul Valisini Vilâyetçe ziyaret etmiştir.

Polis'e:

Bir adam kömürle zehirlendikten sonra yan'ı

Sultanahmedde Mehmedpaşa. yokuşunda 40 numaralı Türkistan Gençlerbirliği bina - sında oturan Osman, kömürden zehirlene - rek, çay semaverinin üzerine düşmüş, bu sefer de vücudünün muhtelif yerlerinden yanmıştır.

Osman, tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

Azılı bir hapis hane kaçağı yakalandı

İstanbul emniyet müdürlüğü memur - ları dün azılı bir hapis hane kaçağını ya - kalamağa muvafık olmuşlardır.

Firari, meşhur ge - ce hırsızlarından Keğam adında bir sabıkalıdır.

Keğam dört se - neye mahkûm e - dilerek cezasını çekmekte oldu - ğu Bursa hapis hane - nesinden bundan altı ay evvel firar

etmiş, muhtelif yerlerde kaçak gezdik - ten sonra nihayet şehrimize gelmiştir.

Keğam gecenin zabıta tarafından Tepebaşı'nda yakalanmış, eli kalemli oldu - ğu halde emniyet müdürlüğüne getiri - lirken şayanı hayret bir cür'etle polislin elinden yendiğini kaçırmıştır. Fakat, em - niyet müdürlüğü memurları azılı mahkû - mun peşini bırakmamışlar, dün kendisini Beşiktaşta Köyüçünde Yorginin meyha - nesinde yakalamışlardır.

Sabikalı hırsızın kaçak gezdiği sıra - larda, bazı hırsızlık vak'alarının faili ol - duğu tesbit edildiğinden zabıta bu hu - susta da tahkikat yapmaktadır.

Limanda:

Denizyolları Umum Müdü - rü döndü

Ankarada bulunmakta olan Devlet Deniz - yolları Umum Müdürü İbrahim Kemal Bay - bora dün şehrimize dönmüştür.

Dün Denizyolları İdaresinde kısım şefle - rinin iştirakile umum müdürün riyasetinde bir toplantı yapılmış, idareye aid muhtelif meseleler üzerinde görüşülmüştür.

Rektör 3 gün sonra dönecek

Üniversite Rektörü Cemil Bilsel ile bir müddet evvel Bulgaristana bazı tetkikler yapmak üzere gitmiş olan Üniversite İkti - sad Fakültesi dekanı profesör Ömer Celâl Saraç dün sabah Sempion ekspresle şehri - mize dönmüştür.

Profesör Ömer Celâl Saraç Bulgaristanın bilhassa İktisadi vaziyeti etrafında tetkik - lerde bulunmuş, bir kısım sanayi müesse - seleri ve fabrikaları gezmiştir.

Profesör Ömer Celâl ile birlikte Bulgaris - tana giden Üniversite Rektörü birkaç gün sonra dönecektir.

Almanyada inşası biten gemilerimizi alamıyoruz!

Doğu, Egemen, Savaş gemi - leri harb sonuna kadar Hamburgda kalacaklar

Almanyada inşa edilen Doğu ve Ege - men vapurlarını memleketimize getirmek üzere bir müddet evvel Hamburga gi - den mühendis ve mürettebattan mürek - keb beş kişilik bir heyet dün sabah şeh - rimize dönmüştür. Diğer mürettebat ve fen heyeti azaları da birkaç gün sonra geleceklerdir.

Haber aldığımız göre, Almanyada in - şası biten gemilerimizi getirmek üzere yapılan teşebbüsler şimdilik müsbet bir netice vermemiştir. Alman hükümeti bu gemileri heyetimize teslimine muvafakat etmiş, fakat emniyetsizlik yüzünden ge - miler yola çıkarılmamıştır. Doğu, Ege - men ve Savaş gemileri harb sonuna ka - dar Hamburgda kalacaklardır. Gene Al - man tezgâhlarında yapılan gemilerden Şalon da Almanyanın Rostag limanında bulunmaktadır.

Tiftik ve yapak ihracatçılar birliğinin dünkü toplantısı

Tiftik ve yapak ihracatçılar birliğinde dün öğleden evvel bir toplantı yapılmış, bu toplantıya birlik idare meclisinde bu - lunmayan birçok tacirler de iştirak et - mişlerdir. Dünkü toplantıda, yapak gibi tiftik ihracatının da bir müddet için menedildiği hakkında Ankaradan tele fonla gelen bir emir tacirlere bildirilmiş, bu hususta birçok tacirler fikirlerini söy - lemışlerdir.

Tacirlerden Ticaret Vekâletine sor - madan ecnebi memleketlere ihracat tek - lifinde bulunmamak hususunda taahhüd - neler alınmıştır.

Toplantıda tacirler tiftik ve yapak ih - racatına konulan memnuiyetin kısa bir zaman süreceği ve Ticaret Vekâletinin Fransa ve İngiltere de dahil olduğu hal - de bütün mahreçler için geliş güzel ih - racata mâni olmak üzere bir fiat tesbit edeceği kanaatini ileri sürmüşlerdir. Tac - cirler yeni mahsul mevsimine yaklaşı - ldığı bir sırada malların ihracına konulan bu memnuiyeti kaldırmak üzere Anka - raya bir heyet göndermeğe karar ver - mişlerdir. İhracatçılardan mürekkeb olan bu heyet yarın Ankaraya giderek bu hu - susta Ticaret Vekâleti nezdinde teşeb - büslerde bulunacaktır.

Diğer taraftan bir müddet evvel menedilen susam ihracatına tekrar mü - saade edilmesi ve Ticaret Vekâletinin susam ihracat fiatını bugünlerde tesbit ederek alâkadarlarla bildirmesi beklen - mektedir. Bu suretle Macaristan, Çeko - Slovakiya, İtalya ve Romanyadan susam için gelen teklifler karşılanmış olacaktır.

Öğrendiğimize göre yumurta ihraca - tımızın daha esaslı bir şekli'nde organize edilmesi ve hariç piyasalardan korunması için ihracatçılar bazı teşebbüslerde bu - lunmuşlardır.

Yumurta ihracatçıları Türkiye yumur - ta ihracatçıları birliği adlı bir şirketi kurmağa karar vermişler ve bu hususta hazırlığa başlamışlardır. Bu şirket bir iki ay sonra faal'iyete geçecektir.

Fevkalâde muvaffakiyet

Bugünkü harpte casusların oynadığı müthiş rolleri ifşa ederek dünyayı heyecana veren

CEBELÜTTARİK CASUSU

— Türkçe Sözlü —

Filmi halkımızın ardi arası durmayan dalgalar halinde tehcacimleri karşısında

MİLLÎ ve ALEMDAR Sinemalarında
2 nci Hafta olarak

Uzatıldı!

Sinemamızın daimi müdavimlerinin de seyretmeleri için

ayrıca başlı başına bir program teşkil eden

LORETTA YUNG ve VARNER BAXTER

in yarattıkları

Zorla Güzellik Olmaz

Muhteşem filmi ilâve edildi

Biletlerin seans saatlerinde tedariki.

Bu gün matinelere itibaren 2 büyük film birden

Damgalı Kadınlar

Bette Davis'in yarattığı günahkâr kadınların acı hayatlarını ve din - mez ızdıraplarını yaşattığı büyük hayat faciası

AZAK - FERAH

Sinemalarında aynı zamanda

FERAH - AZAK

Sinemalarında aynı zamanda

MALEK (ZORAKI HAYDUT)

Türkçe sözlü ve taklidli şaheserinde size dünyanın bütün dertlerini unutturacak neşe ve inşirah verecek kahkaha ariya dolu emsalsiz film

Dün matbuat aleyhine açılan 3 davaya birden bakıldı

Afrodit davasından çıkan neşriyat daval - arından üçüne dün aslye 6 nci ve 7 nci ce - za mahkemelerinde bakılmıştır. Bu daval - lar sırasıyla şunlardır:

Birinci dava: Vâlâ Nurettin'in bir yazı - sından dolayı, Akşam gazetesi neşriyat mü - dürü Şevket Rado ve muharrir VÂ-NÜ aleyh - lerine açılmıştır. Mevzuu, rüyet edilmekte olan Afrodit davası ve mahkeme kararı hakkında mütealea dermeyan etmek.

Vâlâ Nurettin, bu suğtan dolayı matbuat kanununun 37 nci maddesine tevfi kan mah - kemeye verilmiştir.

Kendisi, sorgusunda mevzuubahs yazının Afrodit davasıyla alakalı olmadığını, çocuk terbiyesine taallük ettiğini söyledi.

Mahkeme, meseleyi inceledi, hâdisede VÂ - lâ Nurettin ve Şevket Radoyu suçlu buldu - madığından bersaetlerine karar verdi.

İkinci dava: Son Telgraf gazetesi sahibi ve neşriyat müdürü Etem İzzet Benice a - leyhindeydi. Davaya sebep olan yazı Son Telgrafta Bîrhan Cevad imzasıyla neşredilen ve hülasaten «Üniversite profesörlerinin Afrodit romanı etrafında verdikleri rapor kabul edilmemiş. Ben onların yerinde ol - sam istifa ederim» gibi bir mana taşıyan yazı idi.

Etem İzzet, bu yazının Afrodit davasıyla a - lakalı olmayıp, profesörlere lâfife yolu bir tarziden ibaret bulunduğunu söyledi. Bîr - han Cevad imzasının da, kendisinin müste - ar adı olduğuna ilâve etti.

Yedinci ceza mahkemesi, bu dâhînin tah - kiki için, duruşmayı talik ett.

Üçüncü dava: Tan gazetesinde çıkan aynı meseleye temas eden iki yazıdan dolayı Tan sahibi ve neşriyat müdürü Halil Lâtfi, ve muharrir Sabiha Zekeriyâ aleyhlerinde a - çılmıştır.

Suç: Mahkemenin verdiği kararı tenkid ve tezyif etmekte. Matbuat kanununun 27 ve 35 inci maddelerine temas ediyordu.

Suçlular bu iddiayı red ve yazıların pe - dağojik bir mahiyette olduğunu söyledi - ler.

Aslye altıncı cezada bakılan bu dava da, Halil Lâtfi'nin evvelece hakkında veril - miş 1 lira hafif para cezasını ödeyip öde - me - diğinin sorulması için, talik edildi.

Ölümden Korkmayan! Kanundan Yılmayan! Amerikayı dehşetler içinde bırakan Gangsterlerin hayatı

KARA ÇANTA

Baş rollerde: Büyük artist

RICHARD DIX

ve **LUCILLE BALL**

Vahşetin sonsuz intikamı, kahra - manlığın en şanlı zaferleri

BUGÜN

Matinelere itibaren

ALKAZAR

Sinemasında

BAŞLIYOR

AKBA KİTAVEİ

Her dilde kitab, gazete, mecmua satar. SON POSTA'nın Ankara bay - iidir. En iyi kırtasiye malzeme - si mevcuttur.

Türkiyenin ve bütün Balkanların en büyük ve en güzel lokali

OPERA Sineması

Kapılarını bu akşam saat 9 da
Müsamerei fevkalâde olarak

Muhterem Kadıköy halkına açıyor.

Birinci büyük filmi, İki büyük yıldızın ilk renkli muazzam şaheseri
JEANETTE Mac DONALD - NELSON EDDY'nin en son temsili

SEVİŞTİĞİMİZ GÜNLER

DİKKAT: İzdihama mahal kalmamağ için bu akşam Gala müsameresi biletleri lütfen evvelden aldırınız. Tel: 60821
Yarıdan itibaren matinelere: 2.30 - 4.30 - 6.30 gece 9 da başlar

İngiltere ve İrlânda

İngiliz şehirlerine bombalarile dehşet salmak istigen İrlânda tedhişçilerin maksadları nedir ?

YAZAN

Emekli general H. Emîr Erkilet
"Son Posta,"nın askerî muharriri

İki Büyük Britanya adalarından garbde olanı, yani İrlânda, İngiliz imparatorluğunun büyük mahzur ve derdlerinden birini, belki de birincisini teşkil eder. Aanglo-Sakson ırkından olmaları kato'lik İrlânda'lılar, İngilizce konuşmakla beraber ayrı dilleri, milli edebiyatları, his, âdet ve gayeleri vardır.

İrlânda'nın tarihi İngiliz hakimiyetine karşı bir mücadele zincirinden ibarettir. Son 800 senede hemen her 30 ilâ 40 yılda bir büyük bir İrlânda isyanı olmuş ve her isyan İrlânda'lılara pek çok fedakârlıklara mal olmuşsa da onları tam bir istiklâl ve hürriyetten ibaret gayelerine bir adım daha yaklaştırmıştır.

İrlânda'lılara bazı haklar veren ve ıslahat vâdeden Glâdistonun vaktile teklif ettiği bir «Home rule» lâiyhası vardır ki bu, muhafazakârlar tarafından senelerce red ve menedilmekle beraber, nihayet 1914 de kanun mahiyetini alacak, ve şimali İrlânda dahil bulunduğu halde, bütün İrlânda hakkında tatbik olunacaktır. Fakat o zaman şimali İrlânda'lılara buna karşı silâhla muhalefet ve mümanaat ettiler.

Şimali İrlânda'nın asıl halkı birinci Jakob zamanında zorla itilerek geri atılmış ve bunların yerine İngiliz ve İskoçyalı muhacir'ler yerleştirilmiş olduğundan bunlar hem protistan ve hem de asil İrlânda'lılara düşmandırlar. 1914 de bilâhare Büyük Harb patladığından İrlânda meselesinin halli harb sonuna tehir edilmiştir.

Fakat harb esnasında, 1916 da, İrlânda'nın baş şehri Dublinda bir isyan çıkması ve müstakil İrlânda cümhuriyeti ilân edilmiştir. O zaman İrlânda'lılar Alman propagandasına aldanmış ve bunların yardımlarını beyhude beklemişlerdi. Bunun üzerine Londra bu isyanı askerî kuvvetle bastırarak faillerini astı.

Büyük Harbi müteakib, 1921 de İrlânda'lılar tekrar isyan silâhına sarıldılar. Fakat Londra hükümetinin bu isyanı askerle bastırması için bu defa sarfettiği mesai o derece büyük ve sürekli bir mukavemet uğradı ki İngilizler nihayet İrlânda'nın müsavî haklarını haiz müstakil bir dominyon olmasını kabul ettiler. Aynı zamanda 1921 İngiliz - İrlânda anlaşmasıyla protistan olan şimali İrlânda, müstakil İrlânda devletinden ayrıldı ve İngiliz kraliyetine tâbi yarı müstakil bir devlet haline aldı. Bundan sonra İngiliz kralının ünvanı «Büyük Britanya ve şimali İrlânda kralı» oldu.

Fakat radikal nasyonalist İrlânda'lılarla onların anud ve sebatkâr şefleri «de Valera» İngiltereden tamamilen ayrılmak ve krala sadakat andı mecburiyetinden kurtulmak istiyorlardı.

29 Birincikanun 1937 de, yeni bir İrlânda ana yasası tatbik edilmeğe başlandı. Bunda serbest İrlânda'yı müstakil hükümler hakkı verildi. İrlânda artık İngiliz krallığına tâbi değildi. Bu yeni ana yasayla İrlânda, aynı zamanda bütün İrlânda toprakları, İrlânda adaları ve İrlânda kara suları üzerinde hak sahibi oluyordu.

İrlânda şimdi, her şeyden evvel ve her şeyden ziyade şimali İrlânda'yı da kendine ilhak etmeği istiyor. Burası İrlânda'nın takriben üçte bir derecesinde bir ahaliye malik olduğu gibi İrlânda'nın en mühim sanayi de buradadır. İrlânda'lılar, şimali İrlânda ile tamam surette birleşmedikçe istiklâllerinin tamam olduğuna kani olamıyorlar. Bunun için bütün resmî haritalardan ve vesikalardan serbest İrlânda ile şimali İrlânda hududu kalk-

İrlânda'nın haritası

mıştır. Fakat Londra henüz şimali İrlânda ile Donegal, Munaghan ve Cavan prensliklerinin serbest İrlânda'ya tamamilen ilhakına müvafakat etmemektedir.

İşte İrlânda'lılarla İngilizler arasında hâlâ devam eden dehşetli mücadelelerin sebepleri ve kaynakları bunlardır. İrlânda'lılar Afrikanın şimalinden gelen esmer skotlarla keltlerin birleşmesinden hâsıl olan ve Anglo-Saksonlardan tamamilen ayrı bir milletlerdir.

Bunların emellerine varmak için bugün İngilizlere karşı tatbik ettikleri mücadele usulü tedhiştir. Londranın vesair İngiliz şehirlerinin kalabalık yerlerine evvelden yerleştirdikleri saatli bombaların infilâkı hem tahribat yapmakta ve hem de adam öldürmektedir. Geçenlerde böyle bir tedhiş hareketinin faili o'arak Barnes ve Richards adında iki İrlânda'lı İngilterede ölüm cezasına mahkûm edildi.

Dün yedi vapur ithalât eşyası geldi

Dün limanımıza Amerika bandıralı Exford vapuru mühim miktarda kimyevi ecza, madenî yağ, radyo ve aksamı, demir eşya, makine aksamı, fotoğraf malzemesi, tenekeler, elektrik levazımı, kakaoyağı, kakao çekirdeği, sergi eşyası ve ayrıca felâketzedelere yardım eşyası getirmiştir.

Bundan başka İsveç bandıralı Vikingland vapuru da makine aksamı, radyo aksamı, elektrik malzemesi, demir eşya ve ecza, Rumen bandıralı Albajulia vapuru çay, İtalyan bandıralı Kampidoğlio vapuru inek, manda, araba, Alman bandıralı Arkadia vapuru taklid mücevher, İtalyan bandıralı Vesta vapuru tutkal, cam eşya, öküç, araba.

İtalyan bandıralı Kapo-Arma vapuru cam eşya, kimyevi ecza, röntgen filmi, foto malzemesi, amiyant, elektrik malzemesi, boya, otomobil aksamı, mukavva, demir eşya, mermer eşya, kimyevi ecza, ham yün mensucat, kireçkaymağı, limon getirmiştir.

Amerikaya dört bin ton demir ismarlandı

Piyadasaki demir buhranına nihayet vermek üzere Ticaret Vekâletinin teşebbüsüyle kurulan demir ve çelik ithalâtçıları birliği limited şirketi vasıtasıyla Amerika'dan dört bin ton demir sipariş edilmiştir. İlk parti olarak 3 bin ton demir 15 Martta gönderilecektir.

rek asılmışlardır. Bunların affı için, İrlânda'nın Londra murahhası cezanın infazından bir gün evvel Çemberlâyne beyhude müracaat etmişti. Bunun üzerine Barnes ve Richards İrlânda'lılar tarafından birer millî kahraman ve millî şehid ilân edildiler. Dolayısıyla de İrlânda'da büyük tezahürler ve müteakiben Londra'da ve diğer İngiliz şehirlerinde yeni infilâklar tertib olunmuştur.

Bu infilâkları hergün gazetelerde okuyanlar belki İngilterenin yanan ve kaynayan koca bir volkanın üzerinde oturduğunu ve bugünden yarına infilâk ederek havaya uçacağını zannederler. Halbuki vaziyet bundan çok uzaktır ve İngiliz imparatorluğu henüz zannolundundan çok daha sağlamdır. Bunun delili de bizzat İrlânda'nın kendisidir.

Çünkü asırlardanberi devam eden bunca kanlı ihtilâf ve isyanlara rağmen İrlânda'lılar harblerde İngiltere için daima ordular çıkarmış ve İngilizlerle birlikte kanlarını dökmüşlerdir.

Bugün şimali İrlânda'da takriben 1,3 milyon ve serbest İrlânda'da 3 milyon ki ceman 4,3 milyon halk vardır. Halbuki bu adada 1841 de 8,196,597 insan mevcuddu. Görülüyor ki adada nüfus hemen yarı yarıya azalmıştır. Bugün İrlânda'da doğmuş 1,8 milyon İrlânda'lı ve umumiyle 3,1 milyon İrlânda'da doğmamış İrlânda'lı haricde ve bilhassa Birleşik Amerika devletlerinde yaşamaktadırlar.

İngiliz imparatorluğu camiasında ve her yerde İrlânda'lılar İngilizlerle tam bir vıfak içinde yaşarlar ve bizzat Londrada bir İrlânda'lılar mahallesi de vardır. Yalnız İrlânda'lılar nerede bulunursa bulunsun onlar için ana yurd İngiltere değil İrlânda'dır ve bu onların istiklâl ve hürriyet aşkı olmalarından ileri gelmektedir. Tamamile tatmin olummaları hâlinde İngiltere ile yan yana ve müsavî haklarla yürümeleri pek muhtemeldir. Her halde böyle düşünen İngilizler pek çoktur.

H. E. Erkilet

Dün bir ardiyede 25 bin liralık mal yandı

Dün akşam saat 17 buçukta Kerestecilerde bir yangın olmuş, bir kabzımala aid ardiyenin içinde bulunan 25 bin lira kıymetindeki mal ve eşyasının mühim bir kısmı yandıktan sonra ateş söndürülebilmştir.

Yanan ardiye sebze ve meyva hâlinin karşısında Çardak caddesinde 17 sayılı kabzıma Şehaba aid ve içinde bulunduğu iddia olunan 25 bin lira değerindeki iki bin çuval ceviz, üç bin boş sepet ve üç bin boş çuval da bir sigorta kumpanyasına on beş bin liraya sigortalıdır.

Dün akşam saat on yedi buçukta kapısı kilidli bulunan bu ardiyenin pencerelerinden duman çıktığı görülmüş ve keyfiyetten itfaiye haberdar edilmiştir.

Yangın yerine gelen itfaiyenin iki saat devam eden mesaisine rağmen ardiyedeki malların mühim bir kısmını yanmaktan kurtarmak mümkün olamamıştır. Yangının ne suretle çıktığı ve yanan malların sigortalı bulunması itibarile hâdisede kasdolup olmadığı zabıtaca tahkik edilmektedir.

Doçent doktor Yavuz Abadanın konferansı

Üniversite Hukuk Fakültesi doçentlerinden doktor Yavuz Abadan tarafından Perşembe günü 17,30 da Eminönü Halkevinde (Rejimimizdeki siyasi prensipleri ve Türk teşkilâtı esaslı) mevzu bir konferans verilecektir.

Hâdiseler Karşısında

Çalgılı satıcılar

«Karar veriliyormuş, büyük caddelerde menediliyormuş.»

Bu bir bilmece olsun, bilin bakayım. Menedilecek olan nedir?

Bilmeceyi kolay halledebilmeniz için bir ipucu da vereyim:

Kararı veren belediyedir. Kararın tatbikine de belediye zabıtası memur edilecek.

— Seyyar satıcıların işporta koyup teberî satmaları.

Bilemediniz.

— Evlerin pencerelerine çamaşır asılması.

Bilemediniz.

— Pencerelere saksı konulması.

Bilemediniz.

— Di'enciler.

Bilemediniz.

— Otomobillerin klâkson çalmaları.

Bilemediniz, bilemediniz, bilemediniz.

— Öyleyse sen söyle.

Peki ben söyleyeyim, dilencilerin büyük caddelerde, çalgı çalarak dilenmelerde; seyyar satıcıların gene büyük caddelerde, çalgı çalarak satış yapmaları menediliyor.

Şaşırımız her halde, bizde ne büyük caddelerde, ne de sokak aralarında çalgılı satıcılar, çalgılı dilenciler görülmüş şey değildir. Bilmem siz nasıl düşünüyorsunuz, fakat bana bu usul satıcılık, dilencilik munis geliyor.

— Koyun sütile kuru kaymaklı yoğurt.

Diye bağırın yoğurtçunun sesini duy-maktansa, mandolin çalarak geçen helvacının, mandolinini dinlemek;

— Başın, gözün, ayağın, burnun sadakası için on para ver!

Dive durlanan dilencinin, diriltisini çekmekte keman çalarak dolaşan dilencinin kemanını dinlemek daha iyidir.

Her halde bu fikrime belediyedekiler

de iştirak ederler. Belki de benimle aynı fikirde oldukları için bu kararı vermişlerdir.

Yanılmadım, yanlış yazmadım. İzah edeceğim:

«Nasreddin Hocanın oğlu, hoca ne derse, aksini yaparmış. Hoca da, oğlunun bu huyunu bildiği için oğluna bir şey yaptırmak istediği zaman tersini söylemiş:

— Gell

Diyeceği yerde, git, dermiş; oğlu gelirmiş.

— Otur!

Diyeceği yerde, kalk, dermiş; oğlu oturmuş.»

Belediyedekiler memnu olanın büyük bir rağbet kazandığını bildikleri için olacak, tek rağbet kazansın, diye çalgılı satıcılığı, çalgılı dilenciligi menediyorlar.

Fakat hikâyenin arkası vardır:

«Nasreddin Hoca günün birinde eşine bir çuval un yüklemiş, oğlunu da yanına almış gidiyorlarmış. Çaya geldikleri zaman oğlu eşeğin yularını tutmuş, sudan geçiyorlarmış, hoca da geride kalmışmış, oğlile eşek tam çayın ortasına geldikleri zaman hoca çuvalın bir yana kaymış olduğunu görmüş, bağırmış:

— Oğlum çuval kaymadı, sakın düzeltiyim, deme, düşmez.

Oğlu dönmüş:

— Baba, demiş, her zaman sen ne desen aksini yaparım. Fakat bu sefer sözünü dinliyeceğim.

Çuval biraz daha kaymış, suya düşmüş.»

Bizim seyyar satıcılar, dilenciler de belki bu sefer ilk defa olarak söz dinliyecekler, çalgı çalmıyacaklar, satıcılar bağırmakta, dilenciler de yalvarıp yalvarmakta devam edeceklerdir.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Tıraş makinesi nasıl icad edildi ?

Tıraş makinelerini icad eden Gilet, bir mantar acentasının seyyar memuru idi. Az para kazanıyordu. Usturası körlenmişti. Yeni bir ustura tedariki de onun için güçtü. Bir gün tıraş olurken körlenmiş usturasının yüzünü kesmemesi için üzerine tarağını tutup tıraş olmuş ve yüzü kesilmemişti. Bundan fikir alan Gilet tıraş makinesini icad etmiştir.

Elektrik sayesinde dili açılan adam

Bir İngilizin dili tutulmuştu. Konuşamıyordu. Doktorlar müteaddid tedavi usullerini tatbik etmişler, fakat netice alamamışlardı.

Bir iki sene böyle geçmişti. Adam bir gün banyoda yıkandıktan sonra elektrikli kapıya dokunmuş. Düğmeye dokunmuş. fakat düğme bozuk olduğundan vücudüne cereyan geçmiş ve senelerdir konuşmayan adam, bağırması ve o andan itibaren eskisi gibi konuşmuş.

«Evet, sizin Yerinizde olsaydım,»

Bir genç kız Bayan R. bana uzun bir mektub yazmış, hayatını anlatmış. Şimdi kendisini hatırlatıyor ki, tâ geçen Temmuz ayında cevap vermişim, şöyle demişim:

— «Mektubunuz bana büyük ihtilâlden evvelki nesle mensub bir Rus muharririnin hikâyesini okuyorum hissini verdi. Bu mektubu sütunlarda nakledemeyecek oluşuma çok müteessifim. Bununla okuyucularımın büyük bir fırsat kaçırması olduklarına eminim. Bir, iki, üç, beş karakter nümunesini canlı hatlarla çizilmiş olarak görecektir.

Mademki evinize «Son Posta» girer, bütün aile efendi tarafından okunur, fazla ihtiyatlı kalmak mecburiyetindeyim. Yalnız şunu söyleyeyim: Bahsettiğiniz genç hayatınızın fırsatı olabilir...»

★

Bugün Bayan R. den ikinci bir mektub aldım. Birinci mektubuna verdiğim cevabı hatırlattıktan sonra hayatının o vakittenberi geçirdiği safhayı da anlatıyor.

Günde şu kadar mektub, gazete, mecmua okuyan bir kadın 6, 7 ay evvel okumuş olduğu bir mektubu nasıl

hatırlıyabilir? Fakat işte tamamilen olmasa bile esas hatları itibarile pekâlâ hatırlıyorum, gerçekten bir roman havası anlatan bir mektubdu. İkincisi de öyle... İkincisinin de hülâsasını yapamayacağım, aynı korku dolayısıyla. Fakat işte söyleyebileceğim kısım:

— «Evlenmek imkânından mahrum bırakılan bu genç kız o hayatının fırsat sandığım genç'e, hattâ vaktile alâkadarına hissettirmeden sevmiş olduğu diğerle de münasebete geçmeye cesaret edememiştir.

— «Şimdi sizden ne istiyorum, bunu pek bilmiyorum. Yalnız çok rica ederim, mektubundan gene bahsetmeyiniz, yalnız lütfen söyleyiniz, hayatını ne şekilde devam ettireyim?»

«... Teyze, pek çok şey yazdım, zannederim bir şey ifade edemedim. Eğer mektubdan bir mana çıkaramazsanız yorulmayın, fakat cevabınız beni ihya edeceğini yazmaktan da kendimi alamıyacağım» diyor.

İnsanların bir kısmı daima hâkim, bir kısmı da daima mahkûm olmak için yaratılmışlardır. Bayan R. maalesef bu ikinci kusun arasında bulunuyor. Hayatını ne şekilde devam ettirmeli?

Hiç kimseye haber vermeden, evlenmiş, bir kadın halinde ortaya çıkmak elbette mümkündür, diyeceğim. TEYZE

İKTİSADİ TETKİKLER

Birleşik Amerika ile Japonya arasındaki gizli mücadele

Yazan : Hasan Âli Ediz

Avrupada, müttefiklerle Almanlar arasındaki harp devam ederken, Uzakgarkta da, Birleşik Amerika hükümetleriyle Japonya arasında için için bir mücadele devam etmektedir.

Bundan bir müddet evvel, Japonya ile Birleşik Amerika arasında senelerden beri mevcut olan ticaret anlaşması sonuna ermişti. Amerika hükümeti, Japonya ile Amerika arasındaki müstakbel münasebetlerin, Japonya'nın Çindeki Amerika menfaatlerine karşı takınacağı tavra bağlı olacağını ileri sürerek, bu ticaret anlaşmasını yenilemek cihetine yanaşmadı.

Bir müddet önce sonuna eren, Japonya ile Amerika arasında bu ticaret anlaşması 1911 yılında akdedilmişti. Bu anlaşma, «en ziyade müsaadeye mazhar millet» esaslı üzerine kurulmuştu. Bu anlaşmanın 5 inci maddesine nazaran, anlaşmayı imzalayan taraflardan hiç biri, karşı tarafın mallarına konan vergiden fazla bir vergi koyamaz. Anlaşmanın ortadan kalkmasıyla beraber, tabii, bu madde de ortadan kalkıyor. Bu hal, Amerikadan ziyade Japonya'nın aleyhinedir.

Çünkü Japonya'nın Amerikadan ithal ettiği mallar, kendi sanayi için lâzım ve zaruri olan iptidai maddelerdir. Japonya bunlarsız yaşayamaz. Buna karşılık Amerikanın Japonyadan ithal ettiği mallar, aynı zamanda kendi memleketinde de istihlal edilen mamullerdir. Bunların gelmemesi, Amerikanın zararına olmak şöyle dursun, bilakis lehinedir.

Bu vaziyet karşısında, ticaret anlaşmasının ortadan kalkmasıyla beraber Amerika, Japon malları üzerine istediği kadar gümrük koyarak, dolayısıyla bu malların Amerika sokulmasını menetmek imkânlarını elde ediyor demektir.

Fakat, anlaşmanın ortadan kalkmasıyla beraber, Japonların aleyhine olan daha mühim bir nokta var. Bozulan anlaşmanın bir maddesine göre, anlaşmayı imzalayan taraflardan hiç biri, bir üçüncü memlekete ihrac ettiği, veyahud bir üçüncü memlekete ithal ettiği malların hiç birini karşı tarafın ithal veyahud ihracına münaa'at edemez! Bunu bir misalle anlatalım: Japonya Rusyadan petrol, pamuk veyahud demir ithal ediyor, anlaşma mucibince Amerika da aynı

maddeleri Japonya'ya ihraç edebilir. Diğer taraftan Amerika İngiltereden kumaş, makine vesaire ithal ediyorsa, Japonya da aynı maddeleri Amerikaya sokmak salâhiyetini haizdir.

Ticaret anlaşmasının ortadan kalkmasıyla beraber, tabii bu madde de ortadan kalkmış oluyor. Bunun neticesinde Amerika, Japonya'nın harp sanayiine lâzım olan maddeleri Japonya'ya ihraç etmeği yasak ettiği gibi, Amerikadan Japonya'ya olan silâh ihracatını da yasak etti.

Amerika - Japonya ticaret anlaşmasının bozulması dolayısıyla gerek Japon matbuatının, gerekse bir kısım Amerika matbuatının kopardığı gürültüler, bilhassa bundan ötürüdür.

Amerika ile Japonya arasındaki ticari mücadelede, bu hükümetlerin dış ticaretlerinde oldukça mühim bir mevki işgal etmektedir. Japonya Amerikadan, petrol, pamuk, demir ve daha buna benzer, harp sanayiinde kullanılan diğer birçok iptidai maddeler ithal etmektedir. Buna karşılık Japonya Amerikaya, ham ipek (hemen hemen Amerikaya lâzım olan bütün ham ipek Japonyadan gelmektedir) ve daha bazı şeyler ihraç etmektedir. Japonya ile Amerika arasındaki ticari mübadelenin ehemmiyetini anlayabilmek için, Japonya'nın, Amerikanın dış ticaretinde üçüncü mevki işgal ettiğini söylemek kâfidir.

Amerika ile Japonya arasındaki ticari mübadelenin genişliğini, Amerika hariciye nezaretinin neşrettiği rakamlardan da pek iyi anlayabiliriz. Amerika hariciye nezaretinin neşrettiği rakamlara nazaran, 1939 yılının 11 ayı zarfında, Amerikadan Japonya'ya olan demir, bakır, çelik ihracatı fevkalade artmıştır. Meselâ bu 11 ay içinde Amerikadan Japonya'ya olan demir ve bakır ihracatının kıymeti 30 milyon dolar tutmaktadır. Buna karşılık 1938 yılının gene 11 ayı içindeki demir ve çelik ihracatının kıymeti ancak 19 milyon dolar tutmuştu. 1939 yılının 11 ayı içinde Amerikadan Japonya'ya olan bakır ihracatının kıymeti 23,3 milyon dolar tuttuğu halde 1938 yılının 11 ayı içinde ancak 17,6 milyon dolar tutmuştu.

1939 yılının İkinciteşrin ayı içinde Amerikadan Japonya'ya olan ihracatın umumî yekünü 25 milyon dolar tutmakta-

dır. Buna karşılık 1938 yılının aynı ayı içindeki Amerikanın ihracatı 19 milyon dolar tutmuştu.

1939 yılının İkinciteşrin ayında Japonyadan Amerikaya olan ihracatın yekünü de 19 milyon dolar tutmuştu.

Amerika ile Japonya arasındaki ticaret anlaşmasının bozulması, ticari bir hâdise olmaktan çıkmış, siyasi bir mahiyet almıştır. Esasen bunu, Amerika hükümeti resmen söylemekten de çekinmemiştir.

Amerikanın böyle bir yol tutması, hiç şüphesiz yok ki, Japonlar üzerine tazyik yapmak gayesini gütmekten ileri gelmektedir. Bunun yakın sebebi de, Japonlar tarafından ihlâl edilen Amerikanın Çindeki menfaatleridir. Amerika bu hareketle bir taraftan, Japonya'nın güçlüklerinden istifade ederek Çinde bozulan menfaatlerini yeniden tesis etmek; diğer taraftan da, kendisinin olduğu kadar Japonya'nın da bir rakibi olan İngiltereye nazaran Çinde ve Uzakgarkta daha imtiyazlı bir mevki elde etmek istiyor.

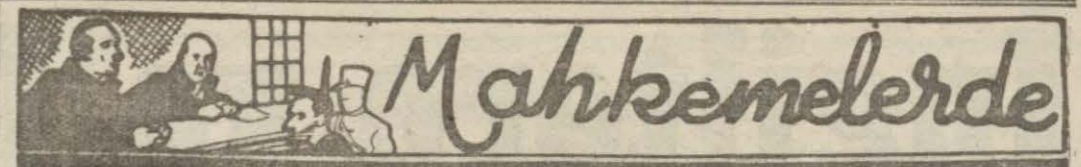
Bundan yedi, sekiz ay önce, Amerika, Japonya ile olan ticari anlaşmayı yenilemeyeceği resmen ilân ettiği zaman fransızca «Temps» gazetesi bu mesele hakkında şu enteresan yazıyı neşretmişti:

«28 yıldanberi Birleşik Amerika ile Japonya arasındaki ticari mübadelenin nazımı olan bir anlaşmanın, Birleşik Amerika hükümetlerince feshi, dünya miyâsında büyük bir tesir yaptı. Avrupadaki meşguliyetleri dolayısıyla, Japonya ile hoş geçinmek mecburiyetinde kalan İngilterenin Japonya'ya daha müsaadekâr davranmağa karar verdiği esnada, Amerika Cümhuriyetinin Japonlara karşı böyle bir vaziyet takınacağını hiç kimse hatırına bile getirmezdi.»

Bu hâdisenin üzerinden bir hayli zaman geçti. İngiltere ile Japonya'nın arası, tekrar şekerrenk bir hal aldı. Fakat bütün bunlara rağmen, Amerikanın Japonya'ya karşı olan vaziyeti hiç değişmedi. Bu, her şeyden önce, Amerikanın Çin işlerinde artık bundan sonra müsamaha gösteremeyeceğine delâlet etmektedir.

Amerikanın, Japonya ile olan 29 yıllık ticaret anlaşmasını feshetmesi, yenisini yapmağa hiç yanaşmaması, Ameri-

(Devamı 9 uncu sayfada)

Mahkemelerde Feneryolu cinayeti faili ikinci cezada

Katil: «Fatmayı Araçdan buraya getirdikten sonra gözünü açıldı, başkasına kaçtı. Rastladığım zaman dönmeyi söyledim. reddetti. Ben de bıçağımı çektim!», diyor

Katil Yakub mahkemede

Geçen Pazar günü Feneryolunda işlenen feci cinayet etrafında Üsküdar müddeiummiliği tarafından yapılan tahkikat neticesinde ve katil Mehmed oğlu Yakub cürmü meşhud kanununa göre, muhakeme edilmek üzere, dün 2 nci ağırceza mahkemesine sevk edilmiştir.

Suçlunun muhakemesine öğleden sonra saat 17 de başlanarak, geç vakte kadar devam etmiştir.

Mahkemede okunan Üsküdar Müddeumu millînce tanzim edilmiş iddianamede, hâdise hülâsaten, şöyle anlatılmıştır:

Suçlu Araç Yakub, memleketlisi olan Fatma isminde bir kadınla uzun zaman danberi nikâhsız yaşamaktadır. Bir müddet evvel aralarında geçimsizlik başlamış, bilâhare Fatma Yakubu terk ederek Feneryolunda oturan anası Saadetin yanına gitmiştir. Bundan dolayı muğber olan Yakub, kadının başkaları ile gezip tozduğunu duyunca, büsbütün hiddete kapılmıştır. Vak'a günü Fatmayı anasının evinde aramışsa da bulamamış, aynı gün Göztepeye dönerken, kendisine bir arabada rastlamış ve yanına atlıyarak, tekrar birleşmelerini teklif etmiştir. Genç kadın teklifi reddedince, bıçağını çeken Yakub Fatmanın muhtelif yerlerine saplayarak, sevgilisini yaralamak suretiyle öldürmüştür. Suçlu mahkemeye ceza kanununun 448 ve hâdisedeki tahfif sebepleri gözönünde tutularak, 59 uncu maddelerine göre, sevk edilmiştir.

Orta yaşlı, zayıf ve sakın tavırlı bir adam olan katil, dün mahkemede yapılan sorgusu sırasında, vak'ayı şöyle anlatmıştır:

«Dört senedir beraber oturuyorduk bu kadınla.. O da Araçdır, memleketlidir. İki çocuğumuz olmuştu, fakat yaşamadılar. Bir sene kadar evvel Fatmayı Araçtan İstanbulla getirdim. Fakat, burada gözü açıldı, beni bırakıp, Hüseyin isminde bir bahçıvanın yanına kaçtı. Sonra... Geçen Pazar günü arabaya ile Göztepeye gidiyordum, Hüseyin'in evi önünden de bir arabaya çıktım. İçime şüphe düştü. Baktım, yanılmamışım meğer. Fat-

ma arabasının içindeydi. Yanına gittim, arabaya atlardım. Kadına:

«Niçin kaçtın, dedim. Ben ki, senin için evim, barkım, ocağımı bırakıp buralara geldim.»

Cevaben dedi ki:

«Benim, anam da yok, babam da yok, kocam da yok. Anladın mı?»

Benim yanına dönmeyeceğini bildirdi, daha başka şeyler söyledi. Gözüm dönmüverdi. Gayri ne yaptığımı hatırlıyamıyorum, bay hâkim. Sonra, dağa kaçtım. Dağda biraz yattım da aklım başıma geldi.

Katil, ilk tahkikatı ifade ederken ise, ne yaptığını pekâlâ farkında olarak vak'ayı daha vazih anlatmış, demiştir ki:

«Fatmayı iç cebimde bulunan bıçakla dört beş yerinden yaraladım. Sonra Valide başına kaçarak, inekçi Alının kulübesinde saklandım. Bıçağı kıra attım.»

Aradaki mübâyenet, suçludan sorulduğu zaman, kekeliyerek:

«Aklım başımda değildi. Bilemiyorum.» demiştir.

Dün mahkemede maktül Fatmanın anası Saadet ile ablası Ayşe de şahid sıfatıyla dinlenmiştir. Yakubla Fatmanın imam nikâhile yaşadıklarını, sonra araları açıldığını, son vak'adan evvel Yakubun Fatmayı hafife yaralayarak, mahkemelik olduklarını söylemişlerdir.

Mahkeme, katilin tevkif ve duruşmayı diğer şahidlerin celbi için taltik etmiştir.

Yeni Cümhuriyet müddeiummili muavini vazifesine başladı

Ordu Müddeiummili muavini iken İstanbul Müddeiummili muavinliğine terfian tayin edilen Kâmil, şehrimize gelmiş ve yeni vazifesine başlamıştır.

Fatih belediyesi kâtibi müddeiummiliğe verildi

Fatih belediyesi muhasebe kâtibi Tahsin, ihtilâs suçları belediye tarafından Müddeumu millîliğe tevdi edilmiştir.

«Lüzum yok.. badema dikkat edin.. o hâsas bir kızdır.

Tam ben kapıdan çıkıyordum. Nebahat tekrar içeri girdi; kapıdan:

«Ben gidiyorum dedi. Asabım bozulduktan sonra ben burada oturamam, biraz hava alacağım.

Şefin cevabını beklemeden çekildi. Yerime oturduğum zaman gördüklerimden, duyduklarımın ve bu delişmen kızın mânâsızlığından kıpkırmızı kesilmiştim. Kendimi tutamadım; söylendim:

«Buna hiç bir mâna veremiyorum, gördünüz siz de.. ben Nebahat hanıma bir şey yapmadım. Hemen şefe şikâyetle koşması ve himaye görmesi cidden tuhaf...»

Diğer arkadaşlardan biri, önümden işi biten dosyaları almak bahanesiyle yanına yaklaştı. Kulağıma doğru eğilerek şunları fısıldadı:

«Nebahat şefin metresidir.

Bunu veya daha başka şeklini tahmin etmek müşkül değildi. Artık duyduklarım ve gördüklerime şaşmıyordum. Dünya ve cemiyet benim tanıdığımdan çok daha başka şeylerdi. Namuskâr dünya, müşfik cemiyet sadece benim kafamın içinde bulunuyordu.

(Arkası var)

Bu sayıyı hayret tefsilatı pek çabuk, henüz işe başlatılmamış haftasında elde etmişim. Boyanmadığım, kendi âlemlerine karışmadığım için benimle alay ediyorlardı.

Ben kimse ile meşgul olmuyordum, yalnız kendi işime bakıyordum. Biz odada dört kadın, iki erkek memur çalışıyorduk. Yanımızdaki oda şefe aitti. Ben ne kadar çekingensem hâdiseler o kadar beni yakalayıp buluyordu. Neme lâzım, her koyun kendi bacağından asılır, diyor, hiç birile âlakadar olmuyordum, hiç bir şey karışmıyordum. Ne dedikularına iştirâk ediyordum, ne toplantılarına gidiyordum. İğrenç hüviyetleri beni tiksindiriyordu.

Bilhassa bizim odada çalışan kadınlar, bankada adetâ namli idiler. Başka servisteki memurlar, işleri bahane ederek, günde birkaç defa bizim odaya uğramadan edemiyorlardı.

Korktuğum başıma geldi. Arkadaşların söylediğine göre, bizim odadaki daktilo beni çekemiyordu. Ona hiç bir fenalık yapmamıştım. Sevgilisini elinden almamıştım. Bilmem neden bu boyalı kızcağzın bana karşı derin bir antipatisi vardı. Sabahtan akşama kadar turnaklarını cilâlıyor, kaşlarını yotuyor, mütemediyen boyalarını tazelemekle vakit geçiriyorlardı. O aynı zamanda gelen evrakları kaydetmekle de

«Son Posta» nun tefrihası: 45

CENNETLİK GÜNAHKÂRLAR

YAZAN : NURRET SAFA COŞKUN

mükellefti. Önüne evrak tomarı geldi mi, kaldırıp benim masanın üstüne atıyordu. Hiç sesimi çıkarmıyordum. Onlardan korktuğumu saklamıyacağım. Hiç ötesi yok insanı kepaze ederlerdi. Birgün önüm iş yığılı, burnumdan soluyordum. O manikürlerini düzeltiyordu. Başka servislerden gelen evrakları gene benim önüme sürdü:

«Görüyorsunuz Nebahat hanım, dedim.. başımı kaşıyacak halde değilim. Çok geç kalacak sonra. Lütfen şunları da siz kaydediniz...»

Vay efendim vay.. söylediğime pişman oldum. Ona iş mi öğretiyordum, dün gelmişim, adam mı olmuşum. Açtı ağzını yumdu gözünü. Elimde kalem şaşırılmış kalmıştım. Fena bir şey söylememiştim ki..

«Bu kadar kepezeliğe tahammül olmaz, diyerek hiddetle yerinden kalktı. Hızla şefin odasına kapısını açtı, içeri

gitti. Şaşkın şaşkın etrafıma bakınıyordum. Diğerleri:

«Sinirlidir, biraz huyuna suyuna gitmek lâzımdır!

Dediler. İyi amma ben bir şey yapmamıştım ki...»

İçeri girişinden bir müddet sonra şef, kapıdan seslendi:

«Güner hanım, buraya gelin biraz. Kalktım gittim, bir de ne göreyim? Hanımefendi maroken koltuklardan birine kurulmuş, ayak ayak üstüne atmış, mütaazzimane bana bakıyor.

«Bu kızın kaba hareketlerine tahammül edemem!

Diye bağırды. Bunun terbiyesini vermelisin. Biraz evvel yaptığı terbiyesizliği bir görseydin...»

Ben şef karşısındaki bu lâubaliliğini görünce büsbütün aptallaşmıştım. Sanki o bir memur, karşısındaki şef, değildi. Şef de ezilip büzülüyordu.:

«Haydi sen git, dedi.. ben Güner hanıma lâzım gelenleri söylerim.

Mağrur bir eda ile yerinden kalktı. Dudaklarını bükerek bana muhakkarene bir nazar fırlattı. Kapıya doğru yürüdü. Çıkarken şef arkasından yetişmişti; bana duyurmamıya çalışarak, fısıldadı:

«Akşama geleceğim, unutma!

Beriki memnun, gülümsüyerek, kapıyı çekti. Ben karşılaştıklarımın abdalığa kaçan hayreti içinde orada kalmıştım.

Şef masasının başına geçti; munis bir sesle:

«Bir daha Nebahati kızdırmamıya çalışın!

Dedi.

Bir şey yapmadığımı, hâdisenin nasıl çıktığını izah edecek oldum. Sözü mü kesti:

Son Postanın zabta romanı: 16

KOMİSER SEDAD

Nekleden: İbrahim Safa

Kâğıdda yazan isim : Aleksandra

— Ondan evvelki geceler herif arabayı kaçta garaja sokmuş o gece de aynı saatte, ne erken, ne geç getirmiş, teslim etmiş...

Sedad, önündeki kâğıda bunları işaret ederken:

— Kabul. dedi. Cinayet akşamı, yani gece saat ona doğru yapılmıştı...

— Canım peki amma bu heriflerin, Âtî kendi otomobillerine çekmiye mahsus miknatısları mı vardı? Başka bir arabaya, rastgele oradan geçen bir taksiye binmeyip mutlaka kendi otomobillerine bineceğini nereden biliyorlardı?

Sedad, arkadaşının gözlerine dik dik bakarak düşündü, sonra:

— Evet; dedi... Ben bu hususta ka-naatimi değiştirdim. Bana şimdi bunu sorma; bir müddet sonra öğrenirsin...

Kendi kendine sönen sigarasının yerine bir başkasını yaktı ve ilâve etti:

— Mustafayı verdiği adreste bulamayınca hemen garaj sahibini keyfi-yetten haberdar etmeli idin. Hattâ biz-raz da tehdid ederek Mustafa garaja ge-lir gelmez seni haberdar etmesini bil-dirmeli idin...

Ali Osman gülererek başını salladı:

— Öyle yaptım...

— Mükemmel... Şimdi gelelim Letafet pansiyonuna... Ondan ne haber?

Ali Osman cebinden bir kâğıd çıkarak:

— İştel. diye uzattı.

Bu bir liste halinde idi. Bazı isimler ve târifler vardı bu listede.

Ali Osman, bu listeye göz gezdirerek komiser Sedadı, yaptığı işin muvaffaki-yetinden emin olan adamların emniyet ve hazzı içinde takib ediyordu. Sedad:

— Aşkolsun Ali Osman. dedi. Her şahsın hüviyeti hakkında da bir iki satır yazmayı ihmal etmemişsin.

Komiser Sedadın elindeki listenin içinde bir isim vardı ve o bu isimde takıldı: Aleksandra... Bu kadın hak-kındaki târifat, Sedadın Saraya aid malûmatına tetabuk ediyordu. Dedi ki:

— Bu Rum kadını muhakkak mı kemmel surette ingilizce ve fransızca konuşur, değil mi? Bunu nasıl anı-sak Ali Osman!

Sedad, sevinçle:

— Oh, ne âlâ... Şimdi bir saatte öğ-renilecek şeyleri beş dakikada öğren-mek imkânını bulduk işte...

Derhal ayağa kalktı. Eline bir çan-ta aldı. Köylü yolcu kıyafetinde olan arkadaşını kolundan çekerek:

— Haydi; dedi. Yola... Beni orada hemşerin diye takdim edersin.

Doğru İtir sokağına ve Letafet pan-siyonuna vardılar. Kapısı daima yarı açık duran bu pansiyonda gecenin bu geç saatinde el ayak çekilmişti. Pan-siyon sahibi onları kendi yatak odasına

aldı; meseleyi öğrendiği zaman hayret içinde kaldı. Belki bir senedenberi e-vinde kiracı olan bu kibar Rum kızı-nın nasıl olup da şüpheli telâkki edil-diğini bir türlü anlayamıyordu.

— Benim bildiğim. dedi. Bu genç kız memleketinden, yani Yunanistan -

dan buraya akrabasının yanına gel-miş. Sonra onlar ölünce ailesinden gel-en para ile burada kalmaya karar ve-rerek benim pansiyona yerleşmiştir. Türkçe ders alıyor. Az zamanda mü-kemmel türkçe öğrendi. Mükemmel İn-gilizce, fransızca da bilir.

Ali Osman arkadaşının bir kaç gece pansiyonda misafir kalacağını söyle-yince pansiyon sahibi telâşa düştü. O-nu güç teskin ettiler.

Komiser Sedad için oda hazırlan-ken telefon çaldı. Telefon da, merdi-ven başında idi. Ev sahibi hemen koş-tu:

— Nasıl efendim? Matmazel Alek-sandra mı? Peki efendim. üst katta-dır. Şimdi çağırıyorum; biraz bekleyi-niz...

Patronun odasında duran Sedad, he-men onu çağırdı:

— Benim bu telefonu mutlaka işit-mem lâzımdır. Bir çaresini bulunuz! dedi.

Müdür, aşağıdan bir uşağı çağırır-ken telefon için bir tedbir de bulundu. Uşağa:

— Yukarıya çık. Matmazel Alek-sandrayı yukarıki telefon başına ça-ğır. Başında bekle...

Dedi. Uşak yukarıki kata çıktı ve matmazel Aleksandrayı odasından dışarı çıkarırken ve telefona koşarken takib etti. Telefonda bu iki makine de birden açıldı ve aşağıdaki komiser Sedadın kulağında idi.

Hiç bir şeyden şüphelenmeyen mat-mazel Aleksandra telefonda kendisine bağran bir erkekle konuşurken onun sesini merdiven başında Ali Osman da işittiği halde aldığı cevabı kendisinden başka yalnız Sedad dinleyebiliyordu.

— İmtihan bitti. Her şey yolunda... Müdür bey çok memnun olacak...

— Evet... O şimdi burada yok am-ma...

— Biliyorum, biliyorum canım... Amma onun emri vechile kendisini bek-lememize lüzüm yok. Ben size lâzım olan... Şeyi hemen verebilirim. Hani şu lâzım olan şey... Sonra siz de yarın öğleden sonra yola çıkarsınız.

Pansiyon sahibi ile Ali Osman nefes almaksızın bu muhaverede işitebildik-leri kelimelerden mâna çıkarmaya ça-lışıyorlardı. Yukarıki telefon kapanın-ca Sedad da aşağıki telefonu yavaşça kapattı ve hep birden tekrar patronun odasına girdiler. Sedad, müstehzî bir tebessümle:

— Yarın sabah, dedi. Matmazel A-leksandraya üstünde bir mağazanın anteti bulunan bir paket gelecek. Ben bu paketi ondan evvel ele geçirmeli-yim...

Pansiyon sahibi tereddütle:

— Evet amma...

— Hiç bir şeyden korkmaya mahal yok... Kiracınız beklediği paketi gene elde edecektir. Şu kadar ki biraz geç olarak...

(Arkası var)

“Son Posta,, muharrirleri Erzincanı ikinci defa olarak ziyaret ettiler

Felâketten iki ay sonra eski Erzincan ne halde?

Hazin bir levha: Zelzelede yaralanan ve Malatya hastanesinde tedavi görüp tekrar Erzincana dönen bir vatandaş, evinin enkazı altında yatan karısıyla çocuklarına bu enkazdan mezar yapmakla meşgul...

(Baştarafı 1 inci sayfada)

hem Trabzona doğru uzanır. Bugün yarım metrelik çamurle, bizim Keresteciler yolundan farkı olmayı bu şosenin iki tarafına devlet dairelerinin barınacağı muvakkat mahiyette, fakat zarif, kul-lanışlı barakaların yapılmasına başlan-mış.. bu barakaları size şöyle tarif edebilirim: Zingalin bir katlı kurma sayfiye evlerini bilirsiniz. Bunları biraz daha basitleştirin, çatılarını müselleş şekle ko-yun, işte size Erzincanın yeni binaları.. beher baraka dört odadan mürekkebe.. kurma olduğu için icabında sökülüp ay-nen başka yere kurmak mümkün.. zelze-leye mukavim yeni tip evler tesbit edi-linciye kadar Erzincana yeni bir şehir maszarasını bu evler verecek!

Bu evlerin arkasına, yirmi metre me-safe ile halka mahsus kulübeler yapı-lıyor. Devlet dairelerinden halka mahsus barakalara uzanan yola amud olarak ta dükkânlar inşa edilmiş..

Lâkin yeni Erzincanı görmeden ev-vel, eski Erzincanı bir kere daha doluş-mak arzu etmez misiniz? Bu itiraf ede-rim, müşkül bir iş.. 15 bin vatandaşımızı kara sinesine çeken toprak üstünde, hâ-lâ tüten bir yangın gibi, facia kırıntıları arasında doluşmak en katı kalblilerin bile kolay kolay arzulayacakları bir ge-zinti değildir.

Bize arkadaşlık eden Kızılayun genç mühendisi Ata İlanan'a diyorum ki:

— Bu tarafa hummalı bir faaliyet -le yeni bir şehir kurmağa çalışıyorsunuz. Diğer tarafta 15 bin şahıslı bir faci-anın son perdesi kapanmamış bir vaziyette duruyor. Ne dersiniz, bu enkaz yığınının arkasını dönen yeni şehrin mad-desi içine bir ruh yerleştirmek mümkün olacak mı?..

Genç ve feragatkâr mühendisin ver-diği izahattan anlıyorum ki, bir kısım halk, ne olursa olsun, yurdumuzdan ayrılmayız, deyip burada kalmış.. Erzincandan nakledildikten sonra mukadderatın acı sillesine rağmen muztarib bir daussıla ile geri dönenler oluyormuş. Bunlar dükkân açarak, eski vaziyetleri-ni mümkün mertebe iadeye uğratarak, şirin fakat bahtsız memleketlerinin canlanmasına çalışıyorlar. İstiyorlar ki, sevimli, Erzincan biran evvel yaralarını sarsın, belini doğrultup, toprak yorganı-nı sırtından atarak eski neş'esine, canlı-lığına kavuşsun! Onların bu içten dilek-leri muhakkak pek yakında yerine ge-lecek! 15 bin Erzincanlı vatandaşı unut-mıyacağız. Fakat felâket kafamızdan si-linecek. Yepyeni bir enerji ile bu enkaz üzerinde bir mamure yaratılacak. Tabiiat insanlara mücadeleyi, evvelâ kendisi-le mücadeleye alıştırmak öğretmedi mi?

Yeni Erzincanı, eski Erzincandan ayı-ran demiryollarını aşarak istasyona çı-kıyoruz. İstasyonun geniş meydanlığın-da, eski şehrin hatıralarını terkedemiyere-k kalmış birkaç Erzincanlı ile köylü-lerin teşkil ettiği hatırı sayılır bir kalabalık görüyoruz. Meydanın bir kenarın-da bir iki kırık masa ile birkaç felâket-zede sandalye bir araya gelip bir «kah-ve» teşkil etmişler.. gene felâketzede bir kamyonet bakkal dükkâm olmuş, üç dört portakal sandığı bir manav dükkâ-nı açmağa kâfi gelmiş.

Bedbin yüzlü, gülmiyen, gülmeyi unu-tan, mağnum, düşünceli, halsiz birçok insan canlı bir ızdırab enkaz halinde bun-ların arasında dolaşıyor. Arasına, satıcı-ların, alışmadan mütevellid, seslenişleri duyuluyor. Kime bağırırlar? Gelen kim, geçen kim, gelecek kim?..

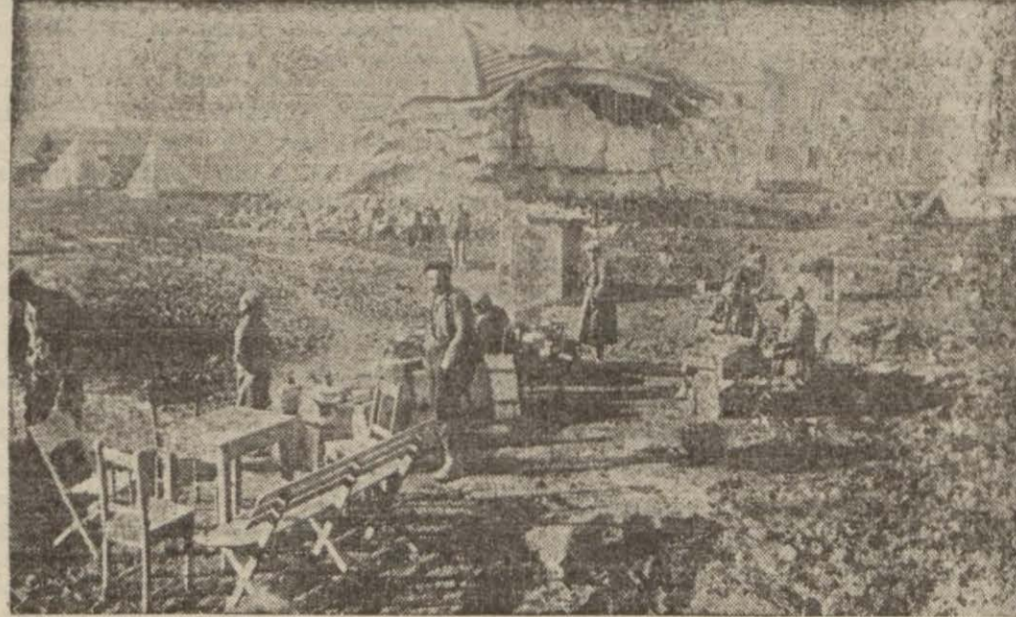
Şehre uzanan ıssız, çamurlu yolda i-lerliyoruz. Şehrin kalbine doğru yakla-şıkça hayat azalıyor. Canlı mahlûk yal-nız kediler.. kedilerden size muhakkak bahsetmeliyim. Erzincan için (kedilere kalan şehir) demekte hiçbir hata yoktur. Sahiplerini kaybetmiş yüzlerce kedi Er-

Sahiplerini kaybetmiş yüzlerce kedi Erzincan şehrinin yegâne sakinleridir.

Erzincan vali vekili Hülmî Balcıoğlu ve mühendis Ata İlanan muharririmize inşasına başlanan halk barakalarını gösteriyorlar.

İki kırık masa, üç dört felâketzede sandalye bir «kahve» teşkil etmiş..

zincan şehrinin yegâne sakinleridir. Felâketi hissetmiş bir insan şuurunun muz-tarib tezahürlerini gösteriyorlar. Ne mi-yavlıyana, ne eteklerinize sürüneni, ne -atlıyacak dam bulamadığı için - yıkık duvarlar, harabeler arasında koşanı var. Hepsî başları göğüslerine düşmüş, bir istikbal endişesi içindeler...

Fakat ne yalan söyleyeyim, ben onlar-dan hem korkuyorum, hem de rasladık-ça seviniyorum. Korkuyorum, çünkü iç-lerinde kuduz bulunması ihtimalini ile-ri sürmüşlerdi. Yanımıza yaklaşan olur-sa, bir iki adımlık çekinmeyi lüzumsuz bulmuyorum. Onlara rasladıkça sevin-iyorum, çünkü canlı, dolaşan, nefes alan, kıpırdayan bir şey görmek insanı anla-tılmaz bir ruh haletine sürüklüyor.

Bomboş bir şehirde dolaştınız mı hiç? Tahriri nüfus günü boş şehri ne kadar yadırgarız? Azrailin elinde tirpan, dolu dizgin dolaştığı sokaklara girip çıkarken ölümü «cesed» şeklinde görüyoruz: fakat felâket adım başında dehşetini gös-termek için bir hatıra bırakmış.. yollar-da yalnız çamurlu ayaklarımızın sesini duyuyoruz. Neden bilmem, yavaş ta ko-nuşuyoruz. Sanki yatanları uyandırmak-tan korkar gibi..

Etrafta ne bir ses, ne bir nefes var.. hattâ kuş bile uçmuyor.

Erzincanda bir kuş var Kanadında gümüş var.

Bu halk türküsünün iki mısramı dudak-larının arasında, iğnesi, plâğa saplanmış bir gramofon gibi, mütemadiyen tekrarı-lıyorum. Fakat bunların hangisi var şimdi? Ne Erzincan var, ne kuş var, ne kuşun kanadı var, ne de gümüş..

Eski Erzincanın kuşunun değil amma, çalışkan halkının gümüşü de vardı, al-tını da.. şimdi zavallıların mezarları bile yok.

Soruyorum:

— Enkazı gelip araştıran olmuyor mu? Mühendis Ata İlanan cevab veriyor:

— Şehre girmek yasaktır. Enkaz araştı-rmak istiyen, kendine aid olduğunu is-bat ederek müsaade almağa mecburdur.

Bu lâf ta bitti. Konuşmah.. sükût ba-na izahı müşkül bir tuhaflik veriyor.

Yürüyoruz.. o ne?.. Yolun sol tarafın-da iki adam.. enkaz arasında bir şeyler yapıyorlar.. merakla o tarafa doğru a-dımlarımızı sıklaştırıyoruz. Yanımızda-kiler:

— Ne arıyorsunuz orada? (Devamı 10 uncu sayfada)

Millî Korunma

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tesisi ve sürünlerin sureti tevzi ve icab eden mütedavil sermayenin verilmesi hakkında koordinasyon heyetinin tekiif ettiği kararlar Heyeti Vekâlinin dünkü içtimanda görüşülmüş ve bazı tadillerle mer'iyete konulmaları tasvib ve kabul olunmuştur.

Bu dört karar bugünkü Resmî Gazete'de neşredilmiştir.

Kömür havzasında ücretli iş mükellefiyeti

Kömür havzasında tatbik edilecek ücretli iş mükellefiyeti hakkındaki karar esaslarını bildiriyorum.

1 — Kömür istihsalını memleketin ihtiyaçlarını temine kâfi bir derecede bulandırmak gayesiyle Ereğli kömür havzası için ücretli iş mükellefiyeti tesis edilmiştir.

2 — Birinci maddede yazılı iş mükellefiyeti Zonguldak vilâyeti ahalisinden kömür işlerinde az çok çalışmış olan veya bu işlerde çalışmayı âdet edinmiş ailelere mensub olup çalışma yaşına gelmiş bulunan veya hiç bir işle meşgul olmayanlarla diğer vilâyetler halkından maden işlerinde mesai ve bilgilerinden istifade edilebilecek ihtisas erbabi san'atkar ve işçi bilûnum vatandaşlara tatbik olunur.

Kömür işleri tabirine havza dahilinde kömür istihsalı nakil ve tahmiline âmil olan bilûnum hizmetlerle kok ve biriktirilmesi, maden direklerinin kesilmesi ve nakli gibi işler de dahildir.

Ücretlerin tesbiti

3 — Kendilerine iş mükellefiyeti tahmil edilenler sayılarına mukabil ücretlerini alırlar. Bu ücretler İktisad Vekâletince emsaline göre tesbit edilen normal ücretlerdir. Bunların içtimalî yardım sahasındaki hak ve mükellefiyetleri de cari usullere tâbidir. Ücrete istihkak bilfiil çalışma ile meşruttur. Kanunî tatillerden istifade edenlerle, münavebe suretinde çalışma usulüne tâbi olanlardan istirahat halinde bulunanlara çalışmadıkları müddetler için ücret verilmez. İş kanununun 46 ncı maddesi mucibince cümhuriyet bayramına tesadüf eden günlerde çalışma nobetinde bulunanlara mezkûr kanunun hükümleri dairesinde ücretleri verilir.

Yedek sübay ve erler

4 — Kendilerine iş mükellefiyeti tahmil edilenlerle bu mükellefiyetin tabii kine memur edilecek olanlardan yedek sübay ve erlerin listesi İktisad Vekâletince hazırlanarak Millî Müdafaa Vekâletine gönderilir. Bunlardan yedek sübay olanlar 1076 numaralı kanuna göre ve İktisad ve Millî Müdafaa Vekâletince müştereken tetkik ve koordinasyon heyetince tasdik olunmak suretinde erler de 1111 numaralı kanun mucibince tesbit edilirler.

5 — Maden müesseseleri tarafından işçi celbi için her ne şekilde ve nam altında olursa olsun propaganda yapılması yasaktır.

6 — Büyük işletmeler tarafından işçi celbi için 1938 ve 1939 yıllarında sarfedilen paraların işçi başına isabet eden vasatî miktarı esas tutularak bu suretle bulunacak miktarın her işletmenin 1938 ve 1939 senelerindeki vasatî işçi miktarları ile hasılı zarfları bakiği bütün müessese lerce Zonguldak mıntakası İktisad müdürlüğü emrine amele birliği veznesine yatırılır.

İki sınıf işçi

7 — Kendilerine iş mükellefiyeti tahmil edilenler daimî ve münavebeli çalıştırlanlara göre iki sınıfa ayrılır. Daimî surette iş başında bulunmak üzere celb edilenler birinci sınıfa, diğerleri ikinci sınıfa dahil sayılır.

8 — Birinci sınıfa dahil olanlardan ayıkla çalıştırılanlara İktisad Vekâletince, diğerlerine Zonguldak mıntakası İktisad müdürlüğüne şahsan tebliğat yapılır, tebliğat ikinci sınıfa dahil olanlara köy esasından tanzim edilen listelere göre kaymakamlar, nahiyelerde nahiyemüdürleri, köylerde muhtarlar ve ihtiyar heyetleri tarafından bu listelerin uyarım usulüne göre bir yere taliki ve mutad güllerle ilânı suretinde yapılır. Tebliğatın icrasına memur makamlara listelerin üç nüshası gönderilir, bunların birinci nüshası talik edilir, ikinci nüshası tebliğat memur olanlar nezdinde hifz olunur, üçüncü nüshası tebliğat yapıldığına dair listenin zirindeki meşruhat imza edildikten sonra derhal Zonguldak mıntakası İktisad müdürlüğüne gönderilir.

Halen havzada çalışmakta olanlara iş

mükellefiyeti bulundukları müesseselerde herkesin görebileceği bir yere asılacak ilânlarla tebliğ olunur.

Celb listeleri

9 — Celb listelerinde mükellefin adı, basınının adı, soy adı, doğum tarihi, bulunduğu vilâyet, kaza, nahiyeye ve köyü; hangi tarihlere ve hangi iş yerinde ne kadar müddet için iş başında hazır bulunacağı gösterilir.

Sihhi vaziyet

10 — Kendilerine iş mükellefiyeti tahmil edilenlerin sihhi vaziyetleri Ereğli kömür havzası sağlık teşkilâtı tarafından tesbit olunur. Bunlardan gerek işe elverişli bulunanların ve gerek sihhatleri çalışmaya müsaid olmadığı için köylerine iade edilenlerin yol masrafları müretteb oldukları müesseselerce ödenir.

11 — Bu listeler umumiyetle 2 ay çalışma ve bir ay istirahat esasından tertib olunur. Çalıştırılan işçilerin ve köylerindeki istihsal vaziyetleri gözünde tutularak lüzum ve ihtiyaca göre bu müddetleri çoğaltmak veya azaltmak suretinde değişiklik İktisad Vekâleti salâhiyetindedir.

Mazeretler

12 — Usulî dairesinde iş başına celbedilenler davete icabet ve mükellefiyeti ifa etmek mecburiyetindedirler. İkinci dereceye (dahil) kadar kan ve sıhriyet, hisuslarından birinin ölmü, şahsî hastalık, yangın, sel, tıpi, fırtına gibi mücbir haller mazeret sayılır.

13 — Ölüme yangın, sel, tıpi, fırtına gibi mücbir sebepler Dahiliye Vekâleti teşkilâtı tarafından tevsik olunur. Şahsî hastalık mükellefiyeti tebliğat memur olanlar tarafından kaymakamlara ihbar edilir. Zonguldak Vilâyeti dahilinde Mıntaka İktisad Müdürlüğüne hususî tebliğat bulunan yerlerde kaymakamlar bu ihbar mezkûr teşkilâta bildirirler. Diğer ilçelerde hükümetin ahhat teşkilâtı tarafından tevsik olunur.

14 — Yukarıki maddede yazılı sebepler ve mazeretler dolayısıyla vaktinde iş başına gelmeyenler bu sebeplerin zevalini müteakib derhal iş başına gelmeye ve bu sebeplerle noksan kalan iş müddetini ikmale mecburdurlar.

Teşkilât

15 — İktisad Vekâleti iş mükellefiyetini tatbik için Zonguldak Vilâyeti dahilinde icab eden teşkilâtı yapar. Bu teşkilâtın vazife ve salâhiyetleri İktisad Vekâletince bir talimatname ile tesbit olunur. Bu teşkilâtın masrafları 8 ncı maddenin mucibince tahsil edilebilir.

16 — Kendilerine iş mükellefiyeti tahmil edilenlerin listeleri mahallin en büyük mülkiye âmirine tevdi olunur. Bu listeleri alan en büyük mülkiye âmiri 8 inci maddede usul dairesinde tebliğatı ifa ettikten sonra mükelleflerin listelerinde yazılı tarihlere ve gösterilen iş yerlerinde hazır bulunmalarını temin eder. Bu mükellefler mazeretsiz ifadaya imtina edenler hakkında millî korunma kanununun 54 üncü maddesi mucibince takibat yapılır.

17 — İktisad Vekâleti bu karar hükümlerinin tatbikinde kendi teşkilâtı vasıtasıyla ifa edemeyeceği bazı işler için Dahiliye, Sıhhat ve İctimal Muavenet Vekâletleri ve icabında diğer vekâletlerin tağra teşkilâtı memurlarından da istifade edebilir.

18 — Bu karar mer'iyet mevkiine girdiği tarihten itibaren en geç 1 ay içinde Zonguldak Mıntakası İktisad Müdürlüğü işletmelerin halen mer'î dahilî talimatnamelelerini esas ve şekli bakımlarından birleştirerek ve İktisad Vekâletinin tasdikına arz edecektir.

19 — İş mükellefiyetine tâbi olmak üzere Zonguldak Vilâyeti dahilinde davet edilen kimselerin köylerindeki ziral istihsal işleri Zirast Vekâletince tanzim olunur. Altıncı maddede mucibince toplanan meballiğden imkân dairesinde bu işlere yardım edilebilir.

20 — Bu karar neşri tarihinden muteberdir.

Satış birliği

Ankara 27 (Hususî) — Ereğli havzası kömürleri satış birliği teşkilâtı hakkındaki kararlar göre, Ereğli havzasındaki kömür müstahsilleri bu kararın neşri tarihinden itibaren 1 ay içinde bir satış birliği teşkil edip statüsünü İktisad Vekâletine tasdik ettirme mecburdurlar. İstihsal edilen kömürler dahilî ve haricî piyasalar satış birliği marifetle satılır. Bu kararın neşri tarihinden satış birliğinin faaliyete başlayacağı tarihe kadar müstahsillerin bütün satışları Ereğli kömürleri işletme idaresi tarafından idare edilir.

Satış birliği hamule kömürlerinin havza vasıta üzerinde teslim şartlı satış. Dahilî ve haricî piyasalara hamule ve ihrakiye olarak verilecek kömürler satış birliğince tanzim ve İktisad Vekâletince tasdik olunacak plâna göre satılır. Ereğli kömür havzasından istihsal edilen kömürler yukarıdaki kararla satılır. Ancak tabii teşekkül icabı olarak veya yıkama güçlüğü gibi teknik sebeplerden dolayı kömürün tuvenan olarak satılmasına İktisad Vekâleti müsaade edebilir.

Yıkamış veya tuvenan olarak satılan kömürlerin küli ve rütubet hadleri İktisad Vekâletince tayin olunur. Dahilî piyasaya satılacak kömürlerin (hamule ve ihrakiye) fiyatları koordinasyon heyetince ve haricî piyasaya satılacak kömürlerin (hamule ve ihrakiye) fiyatları İktisad Vekâletince

tayin ve satış birliğine tebliğ olunur.

Eneblî sularına sefer yapan Türk vapurlarının sarfedecekleri kömürlerin bedeli dış piyasaya sevkedilmiş ihrakiye bedeli gibi hesap edilir. Dahilî fiyatlardan resmî nisbî tahsil edilmiş kömürlerden hamule ve ihrakiye olarak satış piyasasına sevkedilenlerin fiyat farkları satış birliğine alâkadar. İktisad Vekâleti tahsil edilir ve bu farkların resmî nisbîsi takvim senesi sonundan itibaren bir ay içinde maliye veznesine yatırılır.

Satış birliğini teşkil eden müstahsiller birliğine masraflarına umumî imraratları nisbetinde iştirak ederler.

Bu kararın neşrinde evvel müstahsiller tarafından aktedilmiş satış mukavelelerinin hükümleri mahfuz olup bu hükümler satış birliğinin teşkilâtı devresinde Ereğli kömürleri işletme idaresi satış birliğinin teşkilâtından sonra bu birlik tarafından tatbik olunur.

Bu kararın neşri tarihinden evvel imrar edilmiş kömürlerle hamule veya ihrakiye olarak kömür almakta olan vasatların ikmalî hamule emesi için verilmiş muktazî kömürler hakkında bu karar hükümleri tatbik olunmaz.

Bu karar neşri tarihinden mer'idir.

İstihsalin tanzimi

Ankara 27 (Hususî) — Ereğli kömür havzasında istihsalin tanzimine dair karara göre İktisad Vekâleti Ereğli kömür havzasında imtiyaz veya imal ruhsat tezkeresi sahiblerinin istihsal programlarını tayin eder ve bunların ellerindeki işletme plân ve projelerinin istihsal tesri bakımından tek tek tetkik ve tatbikatını yakından takit ettirir ve her işletmenin malzeme, alât ve devat ve ambar eşyası mevcudlarını kontrol altına alır.

İktisad Vekâleti müstahsiller elinde bulunan ve bulunacak olan işletme malzeme ve ambar eşyalarını istihsalin intizamla devamını temin maksadıyla ihtiyaçlarına göre tahsis ve tevzi ve mevcut tamir atelyelerinin çalışmalarını havzanın umumî ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tanzim ettirir. Tevzi edilecek malzeme yeni ise defter kayıtları kullanılmış ise mahallî İktisad Müdürlüğüne takdir ettirilecek kıymet üzerinden muameleye tâbi tutulur.

Muhtelif imtiyaz veya imal ruhsat tezkeresi sahiblerinin hududları içinde açılacak işyerleri alınmalarında fayda görülen kısımları alâkah âmilere veya diğer hududlar içinde mütedahil işlere en müsaid işyerlere tahsis edilerek işletmeye İktisad Vekâleti salâhiyetindedir.

İşbu karar hükümlerini yerine getirmek maksadıyla kendilerinden istenilen işleri derhal yapmaya ve lüzum gelen malumatı vermeğe kömür müstahsilleri mecburdurlar.

Kök müstahselatının tayin olunacak mıntakalara sevkedilecek stoklar kurulması ve tevzili işlerinin Etibanka tevdi hakkındaki kararlar göre:

Hususî kök müesseseleri de dahil olduğu halde bütün kök istihsal müesseselerinin kök müstahselatını icab eden mıntakalara sevkederek stoklar tesis ve oralarında bunları tevzi etmek işleri Etibanka tevdi olunmuştur.

Stokların perakendecilere veya tall top tancılara tarzı teslim ve tevzili işleri Etibank ile mezkûr şehirler belediyeleri arasında tanzim olunur.

Sömük fabrikasında şehir gazhaneleri 1940 devresi içinde 1939 istihsal miktarını elde edecek şekilde istihsal bulunduklarıdır. Kök müstahsilleri tesbit olunacak resmî satış fiyatları üzerinden ve ancak Etibanka gösterilecek mahallere veya alıcılara satış yapmakla ve bunun haricinde hiçbir satışta bulunmamakla mükelleflerdir.

Gerek sömük ve gerek Karabük koklarını ve gerek mahallî gazhane koklarını istihsal sahalarında icabı halinde tek fiyat üzerinden satış çıkarmak ve bunun için de muhtelif cins kokları tayin olunacak nisbetlerde tevzi etmek usulü tatbik olunabilir.

Kök kömürü tevzilatında resmî daireselerle malî, İktisadî, İctimalî, sınaî ve sihhi müesseselerin veya hayır teşekküllerinin talebeleri tercihân karşılıklı. Bu müesseselerde tasarrufu temin edecek tedbirler alınması ve cümlele teslin vasıtalarının harareti 20 dereceyi geçmeyecek surette ayarlanması ve bunlar da kök kömürü ile beraber ve dairesel teslinin teknik imkânı dahilinde bir miktar da taş kömürünün yakılması imkânı temin olunur.

Kök kömürünün tek elden ve tek fiyat satışından ve halâtalar vücutte getirilmesinden hâsıl olacak farkları millî mahrukât mevzuunda koordinasyon heyetinin kararı ile yapılacak sarfiyat için bir ihtiyat hesabında toplanır.

Mütedavil sermaye

Millî korunma kanununda tesbit olunan tahsildattan yukarıki maddelerde yazılı işçilerin tevdi için 250 bin liralık bir mütedavil sermaye ifraz ve Etibank emrine tahsis olunur.

Macaristanla ticarî mübadele anlaşması Ankarada imzalandı

Ankara 27 (Hususî) — Bugün şehrimizde Macaristanla ticarî mübadeleyi tanzim eden bir anlaşma imzalandı.

Viborgu almak için 200 bin kişi saldırıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Taipale nehri üzerinde düşmanın şiddetli bir hücumu hareket noktasına kadar tardedilmiştir.

Ladoga gölünün şimalinde şiddetli topçu faaliyeti olmuştur.

Kuhmoda düşmanın müteaddid sığınacağı tahrib edilmiştir.

Petsamonun cenubunda düşman kıtaatı bütün gün taarruzlarda bulunmuştur. Finlândiya kıtaatı Nantziye doğru çekilmiştir.

Diğer mıntakalarda Finlândiya müfrezeleri muvaffakiyetli pusu harpleri yapmışlardır.

17 Sovyet köyü düşürüldü

Başkumandanlığın diğer bir tebliğine göre, Finlândiya hava kuvvetleri keşif uçularından maada düşman hatlarının çok gerilerinde hava üslerini ve mühimmat depolarını bombardıman etmişlerdir.

Finlândiya tayyareleri harekât sahasında ve memleket içinde müteaddid hava muharebeleri yapmıştır. 17 Sovyet tayyaresi düşürülmüştür.

Düşmanın büyük hava filoları birçok Finlândiya şehirlerini bombardıman etmiştir. Ölümlerin yekünü henüz belli değildir.

Helsinki 27 (A.A.) — Bugün Helsinki civarında yüzden fazla Sovyet tayyaresi uçmuştur.

İyi membandan alınan malûmata göre Fin dafi topları birçok Sovyet tayyaresi düşürmüştür.

Sovyetlerin taziyki

Stokholm 27 (A.A.) — Nya Daglicht Allehanda gazetesinin Finlândiya cep-hesi muhabirinden telefonla aldığı bir haberde Viborg cephesindeki Rus taziykinin her saat daha ziyade arttığı bildirilmektedir.

Finlândiya makamatı şehir civarını tah

liye ettirmiştir. Şehir bomboştur. Fakalalenin üzerinde Finlândiya bayrağı dalgalanmakta devam ediyor. Viborg şehri Bjorkeenin Ruslar tarafından işgaline rağmen müdafaa edilebilecek vaziyettedir. Ancak Ruslar birçok fırkalarla Korkka ve Frederiksham üzerine yürümüşlerdir.

Pervaneli kızaklar

Daha şimdiden Sakkijearvi üzerindeki pervaneli kızaklarını saldırmışlardır. Pervaneli kızaklar bu mevkiî tahliye etmişlerdir.

200 bin kişi

Stokholm 27 — Gece çok geç vakit gelen haberler, Finlerin Kojevist istihkamlarından en mühim malzemesini tahliye muvaffak olduklarını teyid etmektedir. Çıkarılan malzeme tahrib edilmiştir. Tahliye o kadar gizli yapılmıştır ki, Ruslar boş istihkamları bombardımana devam etmişlerdir.

Ruslar, merkezi kısmı tamamen harebe haline gelmiş olan Viborga doğru yolu açmaya tevessül için en az 200 bin kişiyi göndermiştir.

Mühimmat ve top fıkdanı

Londra 27 (A.A.) — Finlândiyanın Londradaki salâhiyetler bir memuru, İktisadî harbinde tavassut teklifine hazır oldukları hakkındaki Stokholm haberini tevlis ederek demiştir ki:

Finlândiya, sulh akdine elân amadedir. Tavassut herhangi taraftan gelirse gelmiş kabul edeceğiz, yeter ki, ötedenberi istediğimiz şerefli sulh elde edelim.

Bu zat, Finlândiyalıları Kareli berrahında ric'ate mecbur eden şeyin insan noksanı değil, mühimmat ve top fıkdanı olduğunu söylemiştir.

Bekâr amele ve esnaf için yurdlar açılacak

Şubat ayı zarfında şehrimizde tesbit edilen tıfus vak'aları bir ay evvelkine nazaran daha azdır. Belediye ve zabıta bit mücadelesine devam etmektedirler. Teftişler esnasında bitlere en ziyade hanlarla bekâr odalarında tesadüf edilmiştir. Han ve bekâr odalarında yetenler belediye ve zabıta memurları tarafından tesbit olunarak halk hamamlarında yıkatılmakta ve elbiseleri etüvlerde temizlenmekte ise de bu gibiler tekerrar aynı odalarda yatarak bitlenmektedirler.

Şehrimizde amele mevcudu diğer şehirlerimize nazaran çok fazladır. Büyük fabrikalarımızın çoğalmasından nisbetinde bu amele mevcudu da ziyadeleşmektedir. Amele mesai vaktinin haricinde normal hayat verebilmek ve kendilerini rahat ettirmek, han ve bekâr odalarından kurtarmak için şehrimizde teşkilât vücutte getirilecek, bekâr yurdları açılacaktır.

Bekâr yurdlarının açılması Parti tarafından tasvib edilmiş olduğundan hazırlıklara başlanmıştır. Bu yurdlar esnaf cemiyetleri, elektrik, tramvay ve tünel iş letmesi, sular idaresi ve emsali büyük teşekküller tarafından açılacaktır.

İlk bekâr yurdunun birleşik esnaf cemiyetleri tarafından açılmasını Parti muvafık bulmuş ve müzaheret edeceğini vâdetmiştir. Sayısı altmış bini bulan esnafın yurdu nümune yurdu ve doksan yataklı olarak kurulacak, mesaisi Parti tarafından gözden geçirilecektir. Bu esnaf yurdunun tetkikinden alınacak neticeye göre diğer yurdların kurulmasına da geçilecektir.

Birleşik esnaf cemiyetlerinin yurduna bekâr ve kimsesiz esnaf kabul edilecek, az bir ücretle yedirilecek, içirilecek, yatırılacak ve temizlenecektir. Yurdun yatakhanelerinden başka duş ve banyo yerleri, yemekhanesi, başka dahilinde yer temin edilirse toplanma salonu olacaktır. Tesiat masrafları için esnaf cemiyetleri bütçesinden üç bin beş yüz lira ayrılmış, kiralanacak bina için aylık yüz lira tefrik edilmiştir.

Şehrimizde bekâr yurdlarının tevsi nisbetinde amele han ve bekâr odaları köşelerinden kurtulacak, yaşayışları mun tazam şekle girecek, şehirde hastalık nisbeti tabii o nisbette azalacaktır.

Yurdda zelzele devam ediyor

Ordu 27 (A.A.) — Dün gece 22,20 de 3 saniye süren çok şiddetli bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Erbaa 27 (A.A.) — Dün saat 12 de orta şiddetle ve 4 saniye süren bir zelzele olmuştur. Zayıf yoktur.

Tirebolu 27 (A.A.) — Dün gece saat 22 de 3 saniye süren oldukça şiddetli bir zelzele olmuştur. Halk korkudan sokaklara fırlamıştır. Hasar yoktur.

Giresun 27 (A.A.) — Dün gece saat 22,30 da 2 saniye devam eden oldukça şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Bu ilk sarsıntıyı muhtelif fasillarla iki yer sarsıntısı daha takip etmiştir. Hasar yoktur.

İzmir 27 (A.A.) — Evvelki gün 9,50 de üç saniye devam eden bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Kayseri 27 (A.A.) — Develi merkezinde dün 11,30 da iki ve 14,15 de 4 saniye süren iki hafif, saat 20,30 da sabah 5,29 da beşer saniye süren iki şiddetli sarsıntı olmuştur. Develiye bağlı Yahya nahiyesinde de 3,30 da altı saniye devam eden yer sarsıntısı kaydedilmiştir.

Fatsa 27 (A.A.) — Bu gece saat 10,20 de on saniye süren şiddetli bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Terme 27 (A.A.) — Dün gece kasabamızda saat 22,23 de orta şiddetle ve zararsız yer sarsıntısı olmuştur.

Bodrum 27 (A.A.) — Bu sabah Bodrumda 6,20 de zararsız bir yer sarsıntısı kaydedilmiştir.

150.000.000 adet yeni on paralık basılıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

evvelce orta'larının delik olarak basılması düşünülmüş, sonra bu fikirden vazgeçilmiş ve yeni 10 paralıkların sarı bronzlardan basılması kararlaştırılmıştır.

Darphanne idaresi dün den itibaren yeni 10 paralıkların hazırlanması işine başlamıştır. Bu paraların kalıpları kısa bir zamanda yapılacak ve derhal basılacaktır.

İzmirde sivil hava meydanı

İzmir 27 — İzmirin yeni sivil hava meydanının Bornova civarında Hacilar mevkiinde kurulması takarrür etmiştir.

Istanbul Defterdarlığından:

Muhammen icar bedeli	Muvakkat Teminat
Lira	Lira
60	14
184	42

Yedikulede Davudpaşa ile Kanalizasyon arasında küçük meraklı kalafat işlerine elverişli bulunan 100 metremurabbat saha - sıdaki kumsal mahal.

Silâhdarâğada Paşapare denilmekle anılan çayır.

Yukarıda yazılı kumsal mahal ile çayır hizalarında gösterilen muhammen senelik icar üzerinden üç sene müddetle ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Senelik kira bedeli müsavi 4 taksitte nakden ve peşinendir. Arttırma 29/2/940 Perşembe günü saat 14 de Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. Taliblerin; yukarıda yazılı muvakkat teminatla muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (1113)

İktisadî tetkikler

(Baştarafı 6 ncı sayfa)

kanın bundan sonra gerek Çinde, gerekse büyük Okyanusta fiilî bir siyaset takib edeceğine de delâlet etmektedir.

Avrupadaki büyük meşguliyeti dolayısıyla İngiltere, Uzakşarkta bu iki büyük rakibi arasında cereyan eden ekonomik mücadelede, şimdilik, bitaraf bir vaziyet almışa benziyor. Bu vaziyetin ne kadar bir müddet böyle devam edeceğini şimdiden kestirmek çok güçtür. Fakat Amerikanın, gerek İngilterenin, gerekse Japonyanın meşguliyetlerinden istifade ederek, Uzakşarkta ve büyük Okyanustaki mevkiini takviyeye devam edeceğini söylemek, kehanet teşkil etmez sanırız...

Hasan Âli Ediz

«Son Posta»nın tarihi tefrikası: 154

BİN BİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Yandım Alinin firarı

Gören «yağlıca bir kapının itibarlı ağalarından biri» hükmünü hiç reddü etmeden verebilirdi. Bir at hazırlamalarını emretti. Yanında kimi götürüleceğini soran bir harem ağasını: «Bre yalnız giderim... Bre ben kâhya istemem!» diye bağırarak azarladı. Hazine-darı çağırıp, huzuruna, artık iki büküm ve bacaları titreyerek giren bu adamın kulağına bir şeyler fısıldadı. Az sonra, hazinedar, içinde ne kadar para olduğu tahmin edilemeyen iki kese getirdi. Hüseyin efendi, Tayyazadenin, konağında çevrilen bir fırıldığa kurban olduğundan da şüpheleniyordu. Bal Mehmed ağadan şüphelemeydi. Çünkü, ateşe bas dese basan bu adam, içi dışında, tok sözlü, cidden sadık bir bendesi idi. Hazine-dara gelince, o da, yıllardanberi namusla hizmet etmiş bir emektar bendesi idi. Fakat, harem emniyeti yoktu. Onun, bir gün bir fakir genci evlâdık edinip bütün malını ve mülkünü bağışlamasından daima korktukları muhakkaktı.

— Beni birisine benzettin galiba öğ-

— Bu güzel bir delikanlıydı. Yandım Alidi. Son kanımı Ramazanın son günlerinde Kasımpaşada dökmüş, Tesbihi denilen azılı bir haydudu vurmuş, peşine düşen Kasımpaşalı debağ dilâverlerinin elinden, geceye, Kasımpaşadan Kady köyüne kadar yüze yüze geçerek kurtulmuştu. On babayığının elinden sıyrılarak denize atıldığı zaman, Kasımpaşa sahilleri birbirine karışmış, meşaleli kayıklar dört bir tarafı sarmış idi. Yandım Ali, suyun içinden yüzerek ve otuz kırk arşında da usulcaık, sade başını çıkarıp nefes aldıktan sonra gene dalarak, Sarayburnunu zor bulmuş, orada, kendisini akıntıya bırakarak, bir ok gibi indikten sonra, ancak Yandım Ali gibi bir yüzgeç vergi bir ustalıklı Kadıköyüne kıvrılmıştı. Kasımpaşadan Halicin iki sahiline dağılan sandallar ve hemen bütün Halic köylerini ve mahallelerini kaplayan «denizde katil var!» sesi ile ayaklanan halk, sabaha kadar beyhude beklemişler ve sabahleyin de, hemen herkes aynı hükmü vermişti: «Katil boğulmuştu...» Ondan sonra bilhassa Kasımpaşada, dedikodu, çorap söküğü gibi gitmişti.

— Bir taze yiğit idi... Gözüm ile gördüm... Soğan iskelesinden atıldı...

— Debağ yiğitlerine sığınmış katiller derler...

— Ölen meşhur eşkiyadır, kırk kar yazılmıştır derler boynuna...

— Vallah benim anladığım su yolunda testi kırılmıştır...

— Doğru söylersin sen karındaşım... Ben o taze yiğite acırım...

— Bre o yiğit müslüman mıdır?..

— Vallah bilmem... Bir şehbaz bu mübarek Ramazan gününde dayının dükkânında kebab yemişi ve şerbet içmiştir. Katil o delikanlıdır derler...

— Ramazan gününde müslüman şerbet içmez...

— Bre bu Ramazan senin bildiğin değildir, Sultanahmed camisi avlusunda sipahi gündüz koyun çevirip şarab içen, köpek oynatır...

— Bre bu fık ve şenaattir... Böylelere recim gerekir...

— Katili, kaçarken ve Soğan iskelesinden denize atarken görebilenler tanıyamamıştı. Fakat, ilk dakikalarda benzetiler olmuştu:

— Bre bu kayıkçı Mehmeddir!..

— Yok, Çınarlı kahvedeki çıraktır... (Arkası var)

HERGÜN

(Baş tarafı 2 inci sayfa)

yaratabilir, o memleketi hattâ gazetecinin de arzusuna rağmen harbe kadar götürülebilir.

Eski zamanlarda bir milletin mukadderatı ekseriya hükümdarının dudakları arasında çıkacak tek kelimeye bağlıydı. Bugün kararı veren efkârı umumiye-dir. Efkarı umumiye de gazete neşriyatının hazırladığı bir hak-kattir. Bunun içindir ki, tarihin bu en tehlikeli devrinde bilhassa bitaraf memleketlerin gazetecilerine düşen vazife her şeyden evvel kendi memleketlerini ateşe sürükleyebilecek neşriyattan çekinmektedir.

Bay Gaza Cüllö konferansında diplomatın ve gazetecinin mes'uliyetinden bahsetmiş.

1914 harbinden sonra kazaya gelen Kont Çita haricinde yalnız Osmanlı diplomatlarının, o da bilvasıta, ceza gör-düklerini hatırlıyorum. Almanyada, Fransa, İngiltere, İtalya ve Türkiyede bu memleketleri yekdiğeri arkasından harbe teşvik etmiş olan tek bir gazete-ciye, tek bir sual dahi sorulmuş değil-dir. Hem sorulmuş, me'sul ve tecziye edilmiş ne çıkar? Esas yangının çıkmamasındadır.

Ekrem Uşaklıgil

Ankara borsası

Açılış - Kapanış 27 Şubat 940 fiatları

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.24
New York	100 Dolar	130.19
Paris	100 Fran	2.9551
Milano	100 Lire	6.74
Cenevre	100 İsviç. Fr.	29.2725
Amsterdam	100 Florin	69.2521
Brüksel	100 Belga	22.04
Atina	100 Drahmi	0.97
Sofya	100 Leva	1.5925
Madrid	100 Peçeta	13.435
Budapeşte	100 Pengö	23.55
Bükreş	100 Ley	0.6175
Belgrad	100 Dinar	3.0825
Yokohama	100 Yen	31.225
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.005

Esham ve tahvilât

Esham ve tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

Galatasaray Lisesi Arttırma ve Eksiltme Komisyonu Reisliğinden:

Galatasaray Lisesinin odun ve kömür deposunun çatı tamiri 2804 lira 82 kuruş keşif bedelle 15/2/940 Cuma günü saat 15 de Beyoğlu İstiklal caddesi No. 349 da Liseler Mu-hasebeciliğinde toplanan okul komisyonunca açık eksiltme yapılacaktır.

İlk teminatı 211 liradır.

İstekiller Ticaret Odasının yeni yıl vesikası, ilk teminat makbuzu ve en az 2000 lira.lık buna benzer iş yaptıklarına dair İstanbul Nafia Müdürlüğünden tasdikli ve ek-siltme gününden 8 gün evvel alınmış ehliyet vesikasıyla birlikte belli gün ve saatte sözü geçen komisyonunda bulunmaları.

Bu işe aid şartname, keşif vesair evrakları görmek, öğrenmek ve ilk teminat yatırmak istiyenlerin Galatasaray Lisesi İdaresine müracaatları. (1563)

Doktor. İ. Zati Ügat
Belediye karşısındaki muavenet-hanesine öğleden sonra hastaları kabul eder.

Doktor Hafız Cemal
(Iokmen Hekim)
Divanyolunda 104 numarada hergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

«Son Posta»nın tefrikası: 27

Sihirli göz konuşuyor!

Yazan: Zeynel Besim Sun

— Cadının ciğerleri koptu. Dedi; Maryora:
— Canı çıksın.
Mukabelesinde bulundu ve kocasının istizahına cevaben de fransızca:
— Annem çok sinirli; dedi, salonda hizmetçilerin başında bulunmamızı istiyor!

Anne, kız; daha rahat konuşabilmek için, salona geçtiler; Bay Hulki Soyer odada yalnız kaldı...

Evvelâ biraz düşündü, sonra aynanın karşısına geçerek kendi hayaline hitab etti:

— Seviyorum, seviyorum, mes'udum!.. Yaşsa be Hulki! Akıllı ve talihli adamsındır veselâm!.. Kavaklıpınar şehri belediyesinde fen heyeti reisi iken, mukavelesine rağmen, elektrik şirketini büyük bir külfetten ve masraftan kurtardın!.. Filhakika Patagonyalı şirket, beş sene zarfında, bütün havaf tesisi tahtelâz yapmağa mecburdu. Beş sene bitince bir rapor dayadın; tatbikat beş sene geri bırakıldı.

Şu ecebiler kadirşinas insanlardır; hizmetini boş bırakmadılar; 15 bin liralık çeki aldın...

Bir müddet sonra ikinci bir raporla mukavelenin o maddesini büsbütün hükümden düşürünce elli bin lira daha verdiler. Onu da kabullendin!

Gerçi, şüphe üzerine, Vekâletten tek-meyi yedin amma 65 bin lira az para mıydı?.. Ara, sıra bayram hediyesi, eşya bedeli diye tirtikladığın miktarla bankadaki paranın yekünü 30 bin bulmuştur.

Derhal taahhüdlere girdin.
Ve kazandın!

Kireç yerine toprağı, çimento yerine kumu dayadıktan sonra neden kazanmı-yacaktın?

O gün bugün zenginsin. Yüz binlerle lira paran var. Necib ve güzide bir kariya da düştün; yaşıyorsun!

Güldü. Aynanın karşısında ellerini birbirine sürterek memnuniyetini kendi kendisine izhardan sonra devam etti:

— Para çalmak namussuzlukmuş; e-
vet amma devlet hazinesinden!.. Ben

şirketten mesaimin mukabilini aldım. Şehrin tesisatı tahtelâz olacağına havaı kalmışmış. Efendim; bu halka bu kadarı bile fazla.. mum yakmadıklarına, zeytin-yağı kandili kullanmadıklarına şükretsinler. Elin yabancı şirketi ne diye Patagonyadan kalksın da Kavaklıpınar şehrine para döksün?.. Tabii kazanmak için.. bunu bizimkilere anlatmak kabil mi?.. Efendim, şirketin menfaati dedin mi; kabahatli oluyorsun.

Peki!.. Şehrin menfaatine hareket etseydin ne olacaktı?.. Kavaklıpınar belediyesi bana çıkarıp ta beş bin lira mükâfat mı verecekti?.. Yoksa aylık veriyoruz efendim, vazifesini yaptı mı diyecekti?

Bu şekilde hizmet enayiliktir, enayilik!.. Eline fırsat geçti mi; vurmağa bak!.. Eğer ben de kitabların martavalları dinleniş olsaydım şimdi ne bu servetini sahibiydim, ne de Maryoranın kocası!

Şu annem de ne cadaloz karı yarabibi?.. Sanki bu kıratta, bu bilgide kız her yerde varmış gibi Maryora ile evlenme-

Buna inanan Maryora, kaynanasının boynuna sarılarak öpmeğe başlayınca Bayan Vasfiye - Hulkinin annesi - yüzünü istikrahla buruşturarak gelini eliile de ittikten sonra oğluna sordu:

— Ne istiyor bu sırnaşık?..

— Aman anne, biraz daha temkinli ol! Hediye aldığını söyledim de sevindi...

— Sevinir ya!.. Babasının evinde yüzük mü gördüğü vardı?

— Ooof anne; sana bunun kim olduğunu anlattık ya...

— Bak yavrum Hulki!.. Sen istediğin kadar ayak dire, dil dök, de'İL say!.. Benim gözüm bu kızı da, anasını da tutmadı veselâm.

Hem ben dayına gidiyorum. Akşama orada kalırım.

— Aman anne, ziyafet!..

— Ne babamın evinde, ne de kocamın yuvasında isim günün ziyafeti görmüş değilim. Ben böyle şeylere alışkın değilim oğlum. Yabanın erkekleri herkesin karısına sarılıp dönerlerken benim içim kabarıyor. Siz gülün, eğlenin...

— Bari hediyeni tak anne!..

— Ver de takayım!..

Hulki, naçar, cebindeki mahfazayı, gûya gizlice, annesine uzattı. Bayan Vasfiye de iki elin teneşirde yanlarına gelmiş işallah duasıyla yüzüğü gelinine taktıktan sonra ah evlâd hatırı, diyerek odadan çıktı.

Bayan Nikolesko kızına rumence:

mi bir türlü hazmedemiyor. Ben bu ince duyguyu mahallebicinin baldızında mı, evkaf memurunun kızında mı, yoksa tüccardan Daltabanzadenin torununda mı bu'acaktım?.. Aradaki servet farkına rağmen bunların üçü de akşamları karışma başı çatkılı, sırtı basmalı, ayağı şıpıdık terlikli çıkmıyacaktı mıydı?.. Evim içindeki müteaddid hizmetçiye rağmen, merakından ve titizliğinden bahsederek, hahları bizzat silkmeye kalkmıyacaktı mıydı?.. Açının münasebetsizliği bahaneyle mutfağa seğirterek soğan doğramağa oturmıyacaktı mıydı?.. Hattâ sadakat ibrazı mülâhazasıyla benim gömlekle-rimi, gözümün önünde, yıkamağa teşebbüs etmiyecek miydi?..

Sosyetelerdeki halim ne olacaktı?.. Bayan biradan tiksinecek, şaraba el sürmıyecek; büfeciden veya garsondan demlenmiş çay istemiyecek miydi?.. Önüne gelerek eğilen dostlarına karşı:

— Vallahi ben dansi pek beceremiyorum.

— Deyinca acaba nasıl yerlerin dibine geçecektim?..

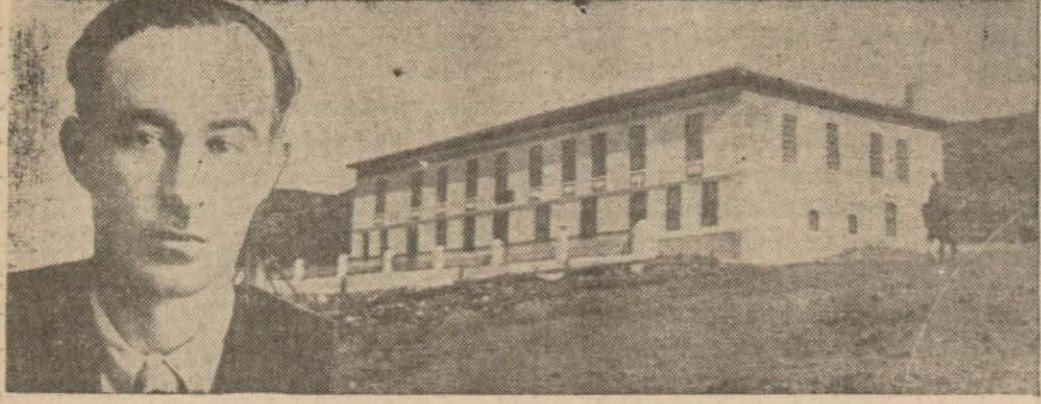
Haydi bütün bunları birer vahime telâkki ederek tam manasıyla bilgili bir kız bulmuş olayım. Bu kızın tarifi «tipki bir Avrupalı gibi» olmalı mıydı?.. Hal-buki ben «gibisini» değil, «kendisini», yani «Avrupahısını» aldım. Bir şeyin aslı başka, benzeri, gibisi başkadır.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Kaşın Kalkan nahiyesinde kültür faaliyeti arttı

Yeni yapılan Mustafa Kocakaya mektebinin yatılı kısmında 360 talebe bulunuyor

Kalkanın yeni ilk mektebi ve başmuallimi

Kaş, (Hususi) — Akdeniz sahillerinin koyu mavi sularile kucaklaşan ve müteaddid düşman tehlike ve tehditlerle karşılaşmış ve bunun için memleket müdafaasına verdiği kıymetli nünunelerle tarihe kahraman bir Anadolu kasabası olarak geçmiş bulunan Kalkan nahiyesi, cenub sahillerimizde, mor Toroslara yaslanmış, şirin bir köşedir.

Burası, evvelce birinci sınıf bir nahiyeye haline ifrağ edilmisti. Münevver bir halk kütlesine malikiyetinden dolayı, gün geçtikçe inkişaf etmekte olan Kalkan, yurd hududları içindeki sayılı nahiyelerden biri sayılır.

Kalkana bu mezhiyetleri bahşeden âmillerin başında, başöğretmen Hasan Altanın mevcudiyetidir.

Münevver olan Kalkanlılarla, eskidenberi muhite kültür sevgisini yaymağa çalışmıştır. Muhtelif tarihlerde gençlere oynattığı ve bizzat idare ettiği tenisleri, muvaffak olmuştur.

Kalkan kültür faaliyetlerini, gençlik hareketlerini idare eden Hasan Altan, muhitinde çok sevilmiş bir gençtir.

Gerede Yeni çağa tarım kredi kooperatifinin senelik kongresi

Gerede, (Hususi) — Kazamiz Ziraat Bankası ajanına bağlı beş yüz doksan sayılı Yeni çağa tarım kredi kooperatifinin 939 yılı adi toplantısı 11 Şubat 940 günü kooperatif merkezi bulunan Yeni Çağa Halk Partisi binası konferans salonunda Gerede Ziraat Bankasının mümessili Gerede Müdürü Emin Turanın riyasetinde yapılmıştır. Müddeti hitam bulan bir üyenin yeniden intihabile eski heyeti idare ibka edilmiş, kooperatifin inkişafı ve ortaklara daha faydalı bir şekilde çalışması görüşülerek bazı tedbirler alınmış ve banka tarafından tahsis edilen kredinin ortaklara ikrazi için kooperatif verilmesi kararlaştırılmıştır.

İdare heyetinde başkanlığa Raif Akın, üyeliklere de Osman Özcan, Fadil Yıldırım seçilmişlerdir.

Bitlis hastanesi operatörsüz kaldı

Bitlis, (Hususi) — Vilâyet merkezimizdeki elli yataklı hastane muhitimize eidden sıhhat ve şifa verebilecek bir mükemmeliyettir. Fakat son günlerde kadrodaki operatör ücreti 70 liradan 40 liraya indirilmiş, bu yüzden hastane operatörsüz kalmıştır.

Bu vaziyet şüphesiz ki; ihtiyaç halinde kalan hastalar için teessürü mucib olmaktadır.

Bitlis ve havalisi için hayatî bir mesele teşkil eden bu lüzumlu noksanın biran evvel yerine getirilmesi lâzımdır.

Mezar soyguncuları

Mardinde ölümlerin dışlerini söken iki kişi yakalandı

Mardin, (Hususi) — Şehrimizin Teker mahallesinden Receb ve Savur kapısı mahallesinden İbrahim adında hırsızlıkta sabıkalı iki kişi, Şirinde mezarlığında geceleyin bir kabir eşerek bir lübnün altın dışlerini sökmüşler ve kuyumcu Eframa 46 liraya satmışlardır.

Yaptığım tahkikata göre vak'a şöyle olmuştur:

Burada bir âdet vardır. Herkes Pazar günleri ölümlerinin kabirini ziyarete gider. Bu ölünün akrabası da geçen Pazar kabri ziyarete gitmiş ve mezarın eşilmiş olduğunu görünce ölümlerinin altın bulunan dışlerinin çalışıldığından şüphelenerek derhal zabıtayı haberdar etmişlerdir. Zabıtamız derhal faileri aramağa başlamış ve kısa bir zamanda yakalayıp adliyeye teslim etmiştir. Mezar ve cesed keşfedilerek hırsızlık tevkiif edilmişlerdir. Tahkikat devam etmektedir.

Üçüncü defa adam öldürmek istiven bir köy'ü 6 sene hapse mahkûm oldu

Bursa, (Hususi) — Evvelki gün şehrimiz Ağırceza mahkemesinde üçüncü bir cinayet faili olan bir sabıkalının muhakemesi neticelenmiştir. M. Kemalpaşanın Voyvada köyünden Ali Osman Özalp, bundan on a'tı sene evvel Pomak Yaşar adında birini öldürmüş, on beş sene hapse mahkûm edilmişti. Af kanunundan da istifade etmek suretile ceza müddetini ikmal ederek tahliye olunan Ali Osman geçen sene kendi köyünden Ali oğlu Yunusu yaralamış, M. Kemalpaşa mahkemesince dokuz ay on gün hapis cezasına mahkûm edilerek gene hapisaneye atılmıştı. Bu müddetini de bitirerek kövüne dönen, fakat eli bıçaklı, insan kanı dökmeye alışmış olan Osman Özalp, bir gece yarısı gene Yunusun önüne çıkmış:

— Gel bayramlaşalım, senin elini öpeceğim.

Diyerek Yunusa sokulmak istemiştir. Yunus vaziyetten şüphelenerek önünden kaçmış ve köy ihtiyar heyeti odasına kendisini müşkülâtle atarak uğradığı tecavüzü anlatmıştır. Ali Osman odaya çağırılmış, bu hareketin sebebi sorulmuştur. Önünden şikârını kaçırmış bulunan bir hasım hiddet ve asabiyetle Yunusa küfredmiye başlamış, bicağını çekerek:

— Ben yalnız Yunusu değil, çoluk çocuğunu da öldüreceğim.

Diyerek, tekrar Yunusun üzerine saldırılmak istemiştir.

Orada hazır bulunan ihtiyar heyetile korucunun müdahalesi, Yunusu muhakak bir övümden kurtarmıştır. Bundan dolayı Osman Özalp üçüncü defa olarak ve sabıkası da nazarı itibara alınarak 6 sene 9 ay 10 gün ağır hapis cezasına, müebbeden âmme hizmetinden memnuniyete mahkûm edilmiştir.

Denizli vali vekilliği

Denizli, (Hususi) — Denizli Valisi Ekrem Engürün izinli olduğu ve vilâyet umurü meclisinin müzakeratına devam etmekte olduğu için vilâyeti mimiz vali vekâletine dahiliye vekâletince müllkiye müfettişlerinden Hayri Orhon tayin edilmiştir.

Hayri Orhon üç gün evvel Denizliye gelerek vilâyet işlerini yürütmeye başlamıştır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey bir mecmuada gördüm...

... İsviçreli bir alim bundan 25 sene sonra...

... İnsan zekasında deşetli bir tekâmül olacağını söylemiş.

Hasan Bey — Desene, insan dimağı sulhü de düşünecek bir hale gelecek..

"Son Posta,, muharrirleri Erzincanda

(Baştarafı 7 nci sayfadada)
Demeğe hazırlar.. fakat hepimiz olduğumuz yerde mihlanıyoruz. Biri köylü, diğeri de oldukça temiz giyinmiş bu iki adam, bu ev harabesinin ortasına bir mezar inşa ediyorlar. Öyle bir mezar ki, taşları iki kalas, kendisi, toprak tuğla..

Temiz giyinmiş adamın gözlerinden akan yaşlar, yanaklarından birbiri peşine yuvarlanıyor. Hem hıçkırıyor, hem toprak tuğlalara şekil vermeğe çalışıyor. Başında durduğumuzun neden sonra farkında oldu. Ağır ağır doğruldu. Ceketinin yenilerle gözlerini, sonra da alınını sildi. Şapkasını geriye iterek, gözlerimizin sorduğu sualleri cevaplandırdı:

— Burada beş canım öldü.. ben nasıl, niçin kurtuldum. Ağır yaralı imişim, Malatya hastanesine kaldırmışlar.. iyi oldum. Bu sabah ta koşup buraya geldim. Onlara hiç olmazsa bir mezar yapalım, dedim. Ailem, çocuğum, iki baldızım var şurada.. kendi elimle mezarlarını yapıyorum.

Tekrar eğildi, göz yaşları mezarı suluyordu. Mühendis arkadaşımız sordu:

— Buralı mısınız, ne iş yapıyorsunuz?

— Evet buralıyım.. adım Fahri Birsen, lokantacı idim.

— Burada kalacak mısınız?

Başını kaldırdı. Gözlerinin pınarı hâlâ açıktı:

— İmkânı mı var bey.. nasıl kalırım burada?.. Hemen kaçmak istiyorum.

— İstersen kal, sana bir dükkân verelim, yardım da ederiz. Bir lokanta aç.. Şiddetle reddetti:

— Teşekkür ederim. Fakat imkânı yok.. burada kalamam. Her an sevdiğlerimi hatırlıyacağım. Dükkân bırakıp hep buraya, başuçlarına koşacağım. Biz, ayrılırken o mezarın son tuğlasını koymuş, başucuna da ilişerek ellerini gökyüzüne kaldırmıştı.

Yanımızdaki arkadaşlardan biri diyor ki:

— Felâketin böyle acı sahneleri olduğu gibi, adeta menkibeleşen tarafları da var. Maarif müdürü size ölümler İstiklâl marşı söyliyken çocuğun hikâyesini anlattı mı?..

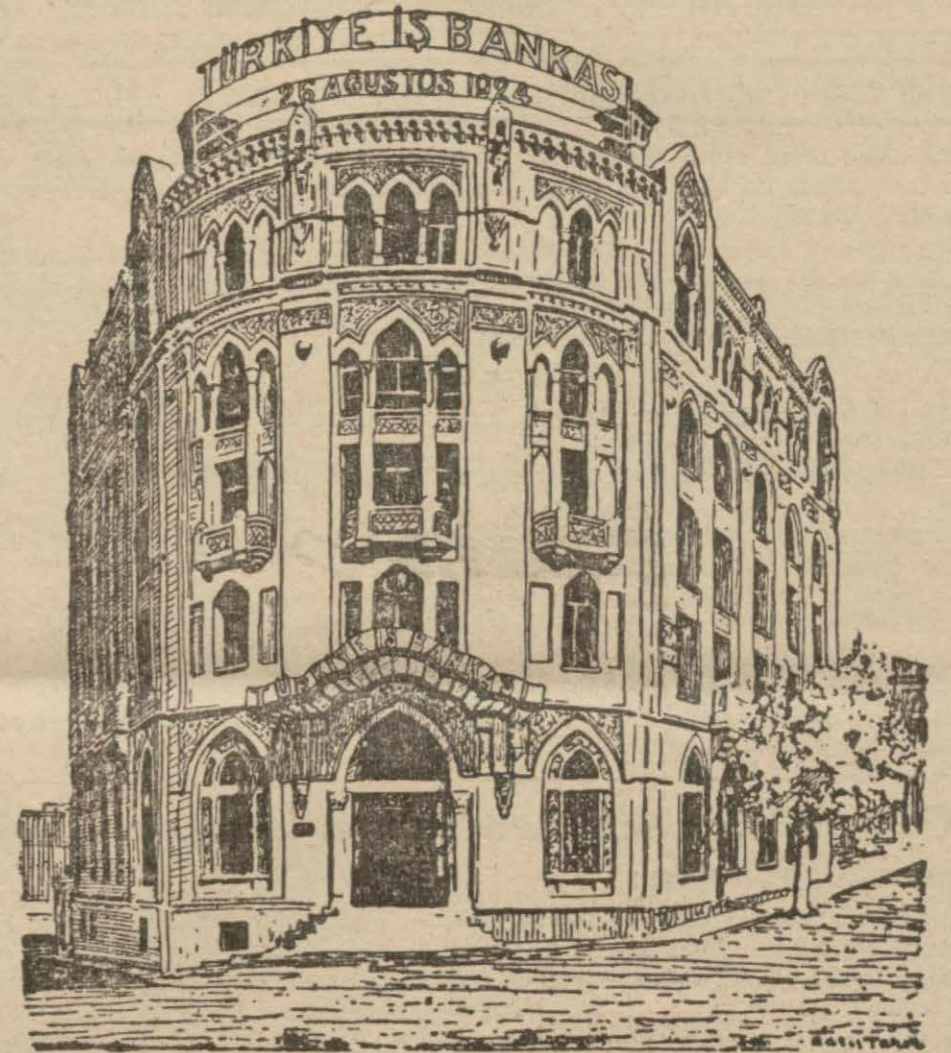
(Arkası var)

Nusret Safa Coşkun

Gaib aranıyor

Gazi Antebın (Kolbi) mahallesinden kardeşim Mustafa oğlu Mehmed Rıza gedikil küçük zabıttır. Nerede olduğunun adresime bildirilmesini rica ederim.

Sükede Şükrü Kocagöz nezdinde Mustafa oğlu İsmail Hayri

T. İŞ BANKASI

1940 Küçük cari hesaplar İKRAMIYE PLÂNI

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteğrin tarihlerinde yapılacaktır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edileceklerdir.

1940 İKRAMIYELERİ

1 Adet 2000 liralık	=	2000.	—	Lira
3 "	1000 "	=	3000.	"
6 "	500 "	=	3000.	"
12 "	250 "	=	3000.	"
40 "	100 "	=	4000.	"
75 "	50 "	=	3750.	"
210 "	25 "	=	5250.	"

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talânizi de denemiş olursunuz.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

26070 aded ampul alınacaktır

1 — Taahhüdünü ifa edemeyen bir müteahhid nam ve hesabına olmak üzere 26070 aded ampul 29/Şubat/940 tarihine rastıyan Perşembe günü saat 14,30 da pazarlıkla alınacaktır.

2 — Tahmin edilen bedeli (9245) ve ilk teminatı (693) lira (38) kuruş olup şart nanesi komisyondan alınabilir.

3 — İstekillerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesâikle birlikte Kasımpaşada bulunan komisyona belli gün ve saatte müracaatları. (1530)

MAZON MEYVA TUZU

Müferrih ve midevidir.

inkıbaz, Hazımsızlık, Mide Bulantı ve Bozukluğunda, Barsak Tembelliginde, Mide Ekşilik ve Yanmalarında emniyetle kullanılabilir.

MİDE ve BARSAKLARI temizler alıştırır ve yormaz. MAZON isim ve HOROS markasına dikkat.

NEZLESİZ, GRİPSİZ, ÖKSÜRÜKSÜZ bir kış **VALDA** Pastilleri sayesinde kabildir.

HAKİKİ PASTİL VALDA ismi üzerinde ısrar ediniz. Her eczanede bulunur. Yalnız toptan satış için MAZON ve BOTTON eza deposu. Yeni Postane arkası No. 31

Beynelmîl New - York Sergisi

Millî Firmalarımız için hakikî bir imtihan oldu.

Ali Muhiddin Hacı Bekir

Bu imtihanı Türk Sanayii için muvaffakiyetle verdiği için iftihar eder.

Ali Muhiddin Hacı Bekir

İstanbul - Beyoğlu - Karaköy - Kadıköy
Toptan siparişlerde tenzilat yapılır ve Ticarethanenin Merkezine müracaat edilmesi rica olunur.
Hamidiye caddesi, Bahçekapı, İstanbul

Kurşun Kaynakçısı Aranıyor
GEMLİK SUNGİPEK FABRİKASI İÇİN

muktedir bir kurşun kaynakçıya ihtiyaç vardır. Ücret iktidarına göre tesbit edilecektir. Taliblerin

SÜMER BANK İSTANBUL ŞUBESİNE

Hemen müracaatları.

KUPONLU VADELİ MEVDUAT

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

Bir doktorun günlük notlarından

Kamburuk

- 2 -

Raşitizmden mütevellid iskelet suite-sektülleri eğer hastalığın başında teşhis yapırsa dün uzun uzadıya izah ettiğimiz muhtelif kemik eğriliğinin önüne geçilebilir. Raşitizmin ilk alâmeti çocuğun dişlerinin vaktinde çıkmaması ve muayyen zaman zarfında yürümeye kalkmamasıdır. Küçük çocuklar altı ayından itibaren diş çıkarmağa ve nihayet bir yaşında yürümeye başlar. Bu normal bir kaidedir. Bazı çocuk biraz evvel, bazı da biraz sonra fakat bu yük fasla olmamak şartile dalma bu zamanlar zarfında diş çıkarır ve yürür. Fakat bir çocuk bir buçuk iki yaşına geldiği halde hâlâ yürüyemiyorsa o halde bunun sebebini evvelâ raşitizmde aramak lazımdır. Kemikler kâfi derece sertleşmemiştir. Binaenaleyh vücudün siktetini taşıyacak bir mukavemetle malik değildir demektir. İşte bu zamanlarda süratle tedaviye koşmalıdır. Evvelâ yapılacak şey çocuğun gıdasını tanzim etmektir. Çok yüklü değil, fakat gıda kuvveti çok vitamini mebzul, fakat hazm borusunu yormıyan bir gıda tertibi ile çocuğu beslemeğe başlamalıdır. Bundan maada umumî vaziyetin islah ve inkısaflı için güneş banyosu, deniz banyosu, ultraviole suai banyoları fevkalâde iyi netice verir. Ve az zaman zarfında çocuk yürümeye başlar. Bu hastalığın durduğunu ve artık herhangi bir şekli tehlikesinin uzaklaştığını gösteren iyi bir alâmettir. (Devam edeceğiz)

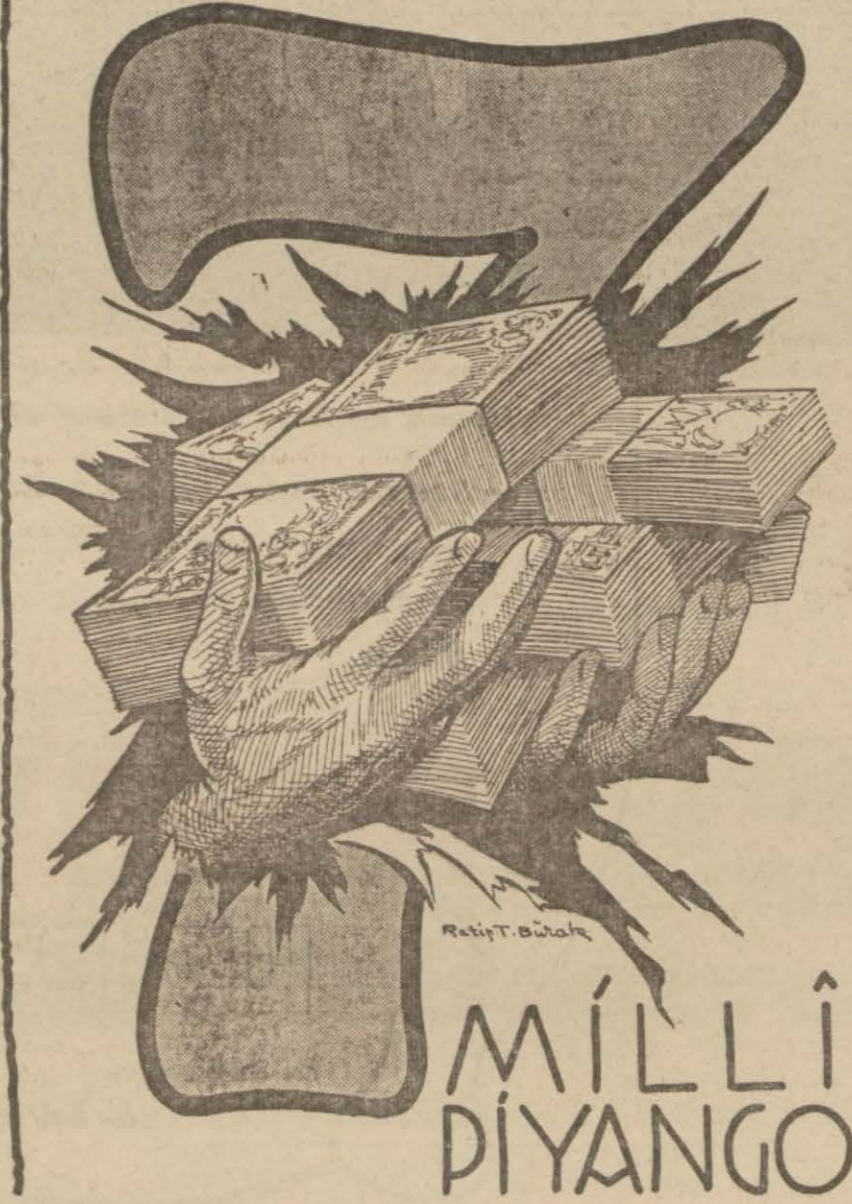
Cevab istiyen okuyucularımın postalarını yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri muhtebessiz kalsın.

Hendek ıera memurluğundan:

Bir deyni mahkûmünbîhin temini istifası zımında tahtı hacze alınıp paraya çevrilmesine karar verilen Hendek'in Kazımîye köyünde şarkan garben Pırnallık şimalen Hasan Gövder cenuben hark ile mahdud 41355 metre murabbada 9/11/937 tarih ve 5 numaralı tapunun ihtiva ettiği arazi bu kere birinci açık arttırma ile 26/3/940 Salı günü saat 15 te Hendek ıera dairesinde ve haddi lâyıkını bulmadığı takdirde ikinci açık arttırma ile 11/4/940 Perşembe günü aynı saatte Hendek ıera dairesinde paraya çevrileceğinden aynı haklara irtifak haklarına ve sair haklara malik olanlar yirmi gün zarfında evrakı müsbetlerini ibraz etmeleri aksi takdirde paylaşmadan hariç bırakılacakları talib olanlar yüzde yedi buçuk depo akçesi veya banka mektubu ibraz etmeleri daha fazla malûmat almak istiyenler Hendek ıera dairesinin 940/191 numaralı dosyasına müracaatları ilân olunur.

940/191

HER AYIN YEDİSİNDE

100,000 LİRA

Kandilli Kız Lisesi Alım ve Satım Komisyonundan:

Cinst	Miktarı	Muhammen Flatı K.	İlk teminat Lira	Kuruş
Lâciverd kumaş	240 metre	375	67	50

Kandilli kız lisesi meccani talebesi için alınacak muhammen fiat ve miktarı yukarıda yazılı lâciverd kumaşa aid açık eksiltme 14/III/1940 da saat 15 de Beyoğlu İstiklâl caddesi 349 numarada Liseler muhasebeciliğinde yapılacaktır. İsteklilerin bu işleri yaptıklarına dair 1940 yılı Ticaret Odası vesikası ve ilk teminat makbuzaları birlikte belli gün ve saatte komisyona müracaatları (1540)

İstanbul Belediyesi İlanları

İstiklâlinin umumî menfaatlere uygunluğu tasdik edilip kanunen 1700 lira kıymet takdir edilmiş bulunan Beyazıt Camcılı mahallesinin Cumhuriyet caddesinde 60-62 eski 72-74 yeni kapı 649 ada 17 parsel No. lu gayrimenkulün mutasarrıfı olduğu tapuca bildirilen Salim kıızı Adıyve Cizmaninin ikametgâhı olarak gösterilen Beyazıt Camcılı mahallesinin Ordu caddesinde 194 No. da bulunmadığı noterlikçe bildirilmiş olduğundan 3710 No. lu kanunun 10 ncu maddesine tevfi kanıca eden teblig varakalarının bu gayrimenkule, belediye dairesine ve umuma mahsus mahalline 20 gün müddetle talk edildiği ilân olunur. (1553)

Mart / 1940 iâ Mayıs: 1940 (3) aylık tediye ve yetim maaşları cetvelidir.

İstanbul Defterdarlığından:

Eyüb, Fatih, Eminönü; Beyoğlu, Beşiktaş, Üsküdar, Kadıköy malmüdürlüklerinden

Mütakaid cül ve yetimlerin Mart / 1940 ilâ Mayıs / 1940 (3) aylık maaşlarının tediye günleri.

TARİHİ...	Beşiktaş malmüdürlüğünden		Beyoğlu malmüdürlüğünden		Üsküdar malmüdürlüğünden		Eyüp malmüdürlüğünden	
	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri
4/3/940 Pazartesi	1-150	1-350	1-200	1-250	1-300	1-600	1-40	1-100
5/3/940 Salı	151-350	351-700	201-500	251-800	301-600	601-1200	41-80	101-200
6/3/940 Çarşamba	351-500	701-1000	501-900	801-1500	601-900	1201-1800	81-120	201-400
7/3/940 Perşembe	501-650	1001-1300	901-1200	1501-2250	901-1200	1801-2400	121-160	401-500
8/3/940 Cuma	651-800	1301-1600	1201-1500	2251-3000	1201-1500	2401-3000	161-ilâ	501-600
9/3/940 Cumartesi	801-ilâ	1601-ilâ	1501-1890	3001-3780	1501-ilâ	3001-ilâ		601-ilâ
TARİHİ	Eminönü malmüdürlüğünden		Kadıköy malmüdürlüğünden		Fatih malmüdürlüğünden			
	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri	Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Askerî yetim ve tekaüdleri		
4/3/940 Pazartesi	1-400	1-500	1-250	1-500	1-500	1-500	1 inci gişe	
5/3/940 Salı	401-1000	501-1100	251-500	501-1000	501-1000	501-1000	2 nci gişe	
6/3/940 Çarşamba	1001-1400	1101-1600	501-750	1001-1500	1001-1500	1001-1500	3501-4000	
7/3/940 Perşembe	1401-1800	1601-2100	751-1000	1501-2000	1501-2000	1501-2000	4001-4500	
8/3/940 Cuma	1801-2200	2101-2600	1001-1250	2001-2500	2001-2500	2001-2500	4501-5000	
9/3/940 Cumartesi	2201-ilâ	2601-ilâ	1251-ilâ	2501-ilâ	2501-ilâ	2501-ilâ	5001-5500	

1 - Zat maaşları sahiplerinin muayyen günlerde gişelere müracaatla maaşlarını almaları lazımdır. Aksi takdirde istihkakları umumî tediyyattan sonra verilecektir.
2 - Tediyyata sabahleyin saat dokuzdan itibaren başlanacak ve 12 ye kadar devam edecektir. Ve öğleden sonra saat (13) te tekrar başlanarak (17) de nihayet bulacaktır.
3 - Maaşlarını Emlâk Bankasından alacak olan zat maaşları sahiplerinin cüzdanlarının Malmüdürlüklerince vizesine lüzum yoktur. Bunlar doğrudan doğruya bankaya müracaatla istikrazatta bulunabileceklerdir.

Hüsnü hattan : 10 numara aldım

— Sen de benim gibi yap. Bu nevi vazifeler
iyl yapmak için TUNGSRAM KRİPTON
ampullarının bembeyaz ve parlak ışığına
ihtiyacın var.

TUNGSRAM
KRİPTON

En az paraya
En bol aydınlık

POURLA BİRADERLER İSTANBUL ANKARA - İZMİR

Bolu, Kastamonu oteli Tosyalı Ahmed Gülüm

İstanbulda Yenipostane sırasında Bolu - Kastamonu oteli eski müste-
ciri merhum Ziya mahdumu Fuaddan Tosyalı tüccar Gülümzade Bay
Ahmede devrolunmuştur. İçi ve dışı tamamen tamir ve her türlü ihti-
yaca cevap verecek şekilde konulmuş ve mobilyaları yenileştirilmiştir.

ZAYI — 1930 senesinde Nişantaşı kız orta
mektebinin kayıtlı olduğum birinci sınıfın-
dan aldığım tasdiknameyi zayı ettim. Ye-
nisini alacağımdan eskisinin hükmü yok-
tur.

Sultanahmed Tevkifhane karşısında Kl.
barzade apartmanı zemin kat Kadriye

RADYOLİN

Sabah, öğle
Akşam
her yemekten sonra

Günde 3 defa dişlerinizi muntazaman fırçalayınız.

ANİ TESİR

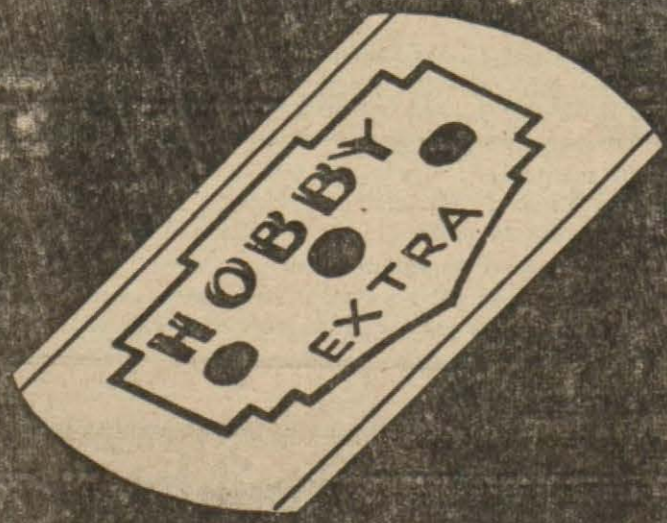
NEVROZİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP,
ROMATİZMA Soğuk algınlığı

ve bütün ağrılarını derhal keser. Lüzumunda

Günde 3 kaşe alınabilir.

HOBBY EXTRA

GELMİŞTİR. HER YERDE ARAYINIZ.

TIYATROLAR

Şehir tiyatrosu Tepebaşıda dram kısmında

akşam saat 20,30 da

O Kadın

İstiklal caddesi komedi kısmında

Gündüz saat 14 te

akşam saat 20,30 da

Herkes kendi yerine

Halk Opereti: Bu akşam 9 da

Üç Kuyumcu

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

KENDİNİZDE (veya) ÇOCUKLARINIZDA GÖRDÜĞÜNÜZ:

Halsizlik, kansızlık, hazımsızlık, karın ağrıları, karın şişmeleri, burun makad
kaşınması, uburluk, baş dönmesi, salya akması, sar'aya benzer sinir halleri,
gece korkuları, görmede işitmede bozukluk gibi gayri tabii haller;

HiÇ KORKMAYINIZ!

Bunlar yiyip içilen şeylerin temiz ve saf olmamasından dolayı barsaklarda yetişip üreyen ve kanlarımızı emen solucanların
tesiridir. Bunlardan kurtulmak için Eczaneden

bince kullanınız.

Santa

bir kutu alınız. ve içindeki tarife mucu-
derhal kurtulursunuz.

Her Eczanede kutusu 20 Kuruştur.

SANTA ismine dikkat